Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 27 So. Boston, Mass., Liepos (July) 5 d., 1923 m. Metai X

Naujas Lietuvos Kabinetas

LIETUVOS DELEGACIJA PARYŽIUN.

Sutartis Russijos, Vokietijos ir Pabaltijos Valstijų

LENKIJA UŽDARO RUSSIJOS RUBEŽIŲ.

Nusipirko 100 Laivų

EMIGRANTAI LENKTINIUOJA.

Naujas Lietuvos Kabinetas.

WASHINGTON, D. C., birž. 30 d., (L. I. B.). Naujo Lietuvos Ministerių Kabineto Sąstatas yra sekantis:

Ministerių Pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris Galvanauskas.

Žemės Ukio Ministeris Krupavičius.

Susisiekimo ministeris Naruševičius (kurio sutikimas dar nėra gautas).

Teisingumo minist. Tumėnas.

Vidaus reikalų Zalkauskas.

Krašto Apsaugos Šližys.

Fin. Prek. — Pram. Petrulis.

Žydų reik. Rosenbaumas.

Naujas ministerių kabinetas šį vakarą patiekė Seimui savo deklaraciją.

Lietuvos Delegacija Paryžiun.

WASHINGTON, D. C., birž. 28 d., (L. I. B.). Lietuvos Delegacija Klaipėdos reikalais iš Kauno išvažiuoja į Paryžių.

Sutartis Rusijos, Vokietijos ir Pabaltijos Valstijų

BERLYNAS. Čia pasklido gandas, buk tarpe Russijos, Vokietijos ir Pabaltijos kraštų eina rimtos derybos apie tvirtą susidraugavimą. Šie Pabaltijos kraštai prisidedą: Estonija, Latvija ir Lietuva. Šios penkios šalys buk tariasi sudaryti sąjungą, kad atsispirti Prancuzijai ir Mažajai Antantai.

Russija ir Vokietija žiuri į šią sąjungą, kaipo į logingą tąsą sutarties, Genuoje padarytos velionio Ratenau su Čičerinu.

Svarbiausias dalykas butų susitarimas Vokietijos su Russija, bet mažosios valstijos esą tuomi svarbios, kad tik per jas Vokietija su Russija gali susinešti.

Pribaltijos valstijos apsiimą dėtis į sąjungą, tik norį išsiderėti geras sąlygas, kad nepasilikti vien įrankiu stiprių kaimynų rankose. Manoma, kad ši sąjunga visai neužilgo užsimezgs. Sako, jei tik sąjunga susidarys, tai noroms nenoroms prie jos turės prisidėti ir Turkija. Tada, sako, Europos jiegos susibalansuotų visai kitokioje linijoje.

Lenkija Uždaro Russijos Rubežių.

VARŠAVA. Lenkijos Seimas nutarė uždaryti Lenkijos rytinį rubežių su Russija. Šį sumanymą įnešė vienas endekų, pasižymėjęs atžagareiviais darbais, bet to endeko vardas nepasakytas.

Nusipirko nuo Merginos 100 Laivų už $100.

Benjamin Salco iš Carlstadt, N. J., užmokėjo merginai $100 už šimtą ar daugiau laivų, valdžios laikomų Newark, N. J., porte, bet kad Salco negalėjo pasiimti pirktuosius laivus, pamatė, kad sargai neleidžia jo prie jų.

Salco važiavo iš New Yorko į Newarką. Šalia jo sėdėjo gražiai apsirengus mergina. Važiuojant per Kearny pievas mergina paklausė jo, kokis yra laikas. Paskui pastebėjo, kad dar vis yra šilta.

—Aš manau — tęsė toliau mergina:— kad aš eisiu pasiirstyti vienu savo laivelių.

—Ar jus turite laivelį? — mandagiai paklausė Salco.

—Daugiau kaip šimtą — atsakė mergina:— Jie yra sustatyti Newark'o uoste. Tamista galėsi juos matyt, kad ten privažiuosime.

Prie Hackensack upės ji parodė jam eiles sustatytų laivų.

—Jie visi mano — ji nusisypsojo:— bet jie man nusibodo. Aš norėčiau jų nusikratyti. Parduočiau juos pigiai.

Buvo ir daugiau pasikalbėjimų ir mergina vieną kartą prasitarė:— Jei man kas duotų šimtą dolerių, tai aš nemanyčiau daugiau apie tuos laivus.

Kad traukinys priėjo prie Park Place stoties Newark'e, Salco padavė merginai $100, gi pats ėjo į Newarko portą paimti savo globon pirktuosius laivus. Pamatęs, kad yra prigautas Salco šoko su policijos pagelba jieškoti gražiosios merginos, pigiai pardavusios jam laivus. Bet kur tu rasi!

Visos gaujos visokių apgavikų dideliuose miestuose tik iš mulkių gyvena ir niekad tų mulkių nepritruksta.

Emigrantai Lenktyniuoja.

NEW YORK, birž. 29 d. Šiandie atplaukė į portą Danijos laivas "Polonia, su 730 imigrantų — tai yra pirmas laivas su emigrantais, kurs stoja į eilę, kad subatoje birž. 30 d., vidurnaktyje atsidaro naujoji kvota. Dvidešimts du kiti laivai yra viduryje ir skubinasi į portą su emigrantais. Jie atplauks vėlai šiandie ir ryto. Apie 12,400 ateivių atplaukia tais laivais. Laukiama, kad liepos mėnesyje atvažiuos daugiau per 50,000 ateivių.

Pradedant su sekmadienio vakaru ir iki kvotos išsipildys, Ellis Island bus užsigrudęs ir ateivių eilės lauks savo eilės išegzaminavimui. Immigracijos kommisijonieriaus vietą čion užims majoras Henry H. Curran, vietoje pasitraukiančio komisijonieriaus Tod.

Ateiviai taipgi renkasi Kanados parubežiuose. Yra taip manoma, kad kai-kurių mažesnių šalelių kvotos pirmam perijodui išsibaigs į kelias valandas po atidarymo.

Kareiviai Pašaukti Prieš Minią.

OKLAHOMA CITY, Okla, birž. 28 d. Oklamulgee paviete tvarką daro tautiškoji sargyba (national gards) ir keturiuose kituose pavietuose grumojama karės stoviu, tad Oklahomos gubernatorius pareiškė, jog imsis kraštutiniausių budų, kad sulaužius gaujos sauvaliavimą.

Ku Klux Klan'o viršininkai išsireiškė, kad gubernatorius eina prieš klan'ą. Mat gubernatorius po kelis kartus yra išsireiškęs, kad Ku Klux Klan organizacija yra kenksminga tvarkingam valdymui valstijos. Ir yra žinia, kad gubernatoriaus yra paskirti slapti tyrinėtojai susekti, kas plaka nakčia suimtus piliečius, išvagia juos ir papildo kitokius gaujos sauvaliavimus.

Nakties užpuolimai ir plakimai čion labai tankiai buna ir už tai niekas nenubaudžiamas, kad patys valdininkai yra prisidėję prie tų slaptųjų užpuolimų.

Mažiau per 100 sargybinių atsiųsta į Okmulgee pavietą, tik sustiprinti šerifo skyrių.

Paklusni Pasažieriai.

NEW YORK, birž. 28 d. White Star linijos laivas "Canopic" artinosi prie New Yorko su 42½ galonų degtinės, 18 gal. vyno, 1 ir pusę gal. likerių su 53 dėžėmis elaus, 10 dėž. alaus ir 40 bonkų cidro. Dažinota, kad New Yorke visus svaiginančius gėrimus konfiskuoja ir išpila į marias. Tad laivo kapitonas kreipėsi į pasažierius pagelbos ir tie nuoširdžiai pagelbėjo: kol laivas prisiartino prie 3 mylių rubežiaus, jau nė lašo svaigalų nebuvo likę — viskas buvo išgerta.

Upton Sinclair Paleistas.

LOS ANGELES, Cal. Apie mėnesis atgal, užtaraudamas darbininkų teises, žinomas rašėjas Upton Sinclair bandė skaityti Suv. Valstijų konstituciją viešame susirinkime gatvėje San Pedro. Policija jį suareštavo už tai, buk jis drumsčiąs viešą ramumą. Vienok policijos teismas nerado pamato tam kaltinimui, ir Upton Sinclair yra paleistas.

Nenori Mokėti $150 už Naują Pačią.

PERTH AMBOY, N. J., birž. 29 d. Alexander Nagy buvo patrauktas teisman, nes nenorėjo mokėti $150 už pačią. Skundikas, Joseph Boross, vedėjas apsivedimo biuro, sako, kad jis parupinęs Nagy'ui gerą, nauja pačią ir negaunąs suderėtų $150. Bet Nagy, pagyvenęs su nauja pačia porą sąvaičių, sako, kad ji neverta $150, nieko neverta! Jis jau su savo pačia yra atsiskyręs. Boross'ui teismas nepriskyrė jieškomos mokesties už meklerystę jieškant pačios.

Japonija ir Russija Tariasi.

TOKIO, birž. 28 d. Šiandie prasidėjo pasikalbėjimai Russijos su Japonija apie tai, kaip sušaukti tų dviejų šalių trečiąją konferencija. Russiją atstovavo J. J. Joffe. Japoniją — Toshihito Kawakami.

Begėdis Vagis

DETROIT, Micr. Kad panelė Clara Padirski maudėsi savo namų maudyklėje, netikėtai įėjo vagis ir nedavęs merginai nė rankšluostį užsimesti, surišo ją su elektrikos žiburio šniuru ir paskui susijieškojęs 13 dol. išėjo sau.

Apmirė Išgirdus Ištarmę.

NEW YORK, N. Y., birž. 27 d. Mrs. Anna Buzzi, kuri užmušė Fredericką Schneider'į, turtingą kontraktorių, su kuriuo ji gyveno keletą metų, apmirė vakar nakčia teisme, kad išgirdo, jog prisaikintieji atrado ją kalta žmogžudystės pirmojo laipsnio. Ištarmė jai perskaityta liepos 9 d.

Senesniems Gana Dviejų Valgių Dienoje.

SAN FRANCISCO, Cal., birž. 28 d. American Medical Association D-ras C. D. Spivak pareiškė, kad žmogui viršaus vidurinio amžio pakanka dviejų valgių dienoje, įpač tokiems, kurie yra lengvam darbe. Jis taip aiškino:

"Kad žmogus eina senyn, jo apetitas mažėja pirmam dienos valgiui, vienok iš papratimo jis vis tiek suvalgo." Aplenkimas vieno valgio geriau sutvarkąs vidurių, inkstų ir širdies veikimą.

Kareiviai Riaušėse Cape Breton.

HALIFAX, N. S., birž. 29 d. 250 kareivių skyrius išsiųstas specialiu traukiniu į Cape Breton, kur pereitą naktį buvo susirėmimas streikuojančių geležies dirbtuvių darbininkų su policija.

Telegramos iš Sydney vakar vakare pranešė, kad po kelių susirėmimų streikuojančių Dominion Iron and Steel Co. darbininkų su policija, magistratas stengėsi skaityti riaušių aktą ties Whitney dokais, bet buvo parblokštas akmeniu. Septyni policmonai taipgi akmeniais parmušti.

Riaušės kilo, kad sustreikavo 4000 darbininkų British Empire Steel Corporation, Sydney'o dirbtuvėje. Darbininkai reikalauja 30 nuoš. mokesties pakėlimo, aštuonių valandų dienos darbo ir atlaikymo iš algos mokesties į uniją.

Stato Vaiką Prieš Kulkas

SARANAC LAKE, N. Y., birž. 28 d. Adirondack'o munšainieriai išrado naują budą, kaip apsisaugoti nuo policijos kulkų: jie pasodina kudikį ant paskutinės sėdynės to automobiliaus, kuris veža degtinę.

Federaliai viršininkai vijosi paskui automobilių, prikrautą alaus, bet jie nedrįso šaudyti, nes vežime buvo įstatytas kudikis. Vienok vis tiek pagavo vežimą su alum ir suareštavo vežėją.

Francuzai Giliau Lenda į Ruhr'ą.

COBLENZ, birž. 29 d. Prancuzai šiądie užėmė daugiau Ruhr'o žemės, pasiirdami Darmstadte — Frankfort geležinkeliu, aštuonios mylios nuo Frankfort, ir Frankfort-Kronberg geležinkeliu, 7 ir pusę mylios nuo Frankfort. Prancuzai sako, kad jų tas tolesnis užėmimas Ruhr'o yra nubaudimas vokiečių už jų daromus sabotažus ant geležinkelių.

Angliakasiai Reikalauja 20 Nuošimtį.

SCRANTON, Pa., birž. 29 d. Angliakasių konvencija šiandie nutarė reikalauti 20 nuoš. pakėlimo mokesties tiems, kurie dirba pagal kontraktus, ir kad tiems, kurie gauna dienos algą, butų mokestis pakelta dorelį į dieną.

Visi angliakasių reikalavimai, išreikšti šioje konvencijoje, yra panašūs į tuos, koki buvo pastatyti 1922 m. sausio mėnesyje ir už kuriuos vėliaus streikavo 5½ mėnesio.

Dabartinis mokesčių nustatymas, priimtas praeitą rugsėjo mėnesį, pasibaigs rugpiučio 31d.

Kiti angliakasių reikalavimai:

Dviejų metų kontraktas su pilnu unijos pripažinimu.

Vienodumas dienos mokesties, ir kad lavintiems darbininkams, kaip kalviai, dailydės ir tt. butų mokama toje apielinkėje priimta mokestis, niekad nemažiau, kaip 90c. į valandą.

Visiems dieniniams vyrams turi buti mokama "laikas ir pusė" už perviršį darbo ir dviguba mokestis už sekmadienio darbą.

Aštuonių valandų punktas šioje sutartyje turi įimti visus darbininkus, dirbančius kietosios anglies kasyklose ar prie kasyklų, kurie tik yra unijos jurisdikcijoje.

Kur angliakasiui yra mokama nuo karų, kad sistema butų pakeista, ir butų mokama nuo tonų, skaitant į toną 2240 svarų, ir kur bausmė yra uždedama už išmatas, kad išmatų kiekybę paskirtų angliakasių komisija ir kasyklų viršininkai.

Kad butų apsaugoti tie angliakasiai, kurie užeina abnormales sąlygas prie darbo.

Yra ir kitos išlygos, technikinio pobudžio, kurios buvo paduotos operatoriams ir pernai.

Ateivių Kvota 357,803

WASHINGTON, D. C. Fiskaliai ateivijai metai prasideda liepos 1 d. Šįmet beveik tiek pat ateivių bus įleista, kaip ir praeitus metus. 1923-24 metais bus įleista 357,803, kaip ir 1922-23 m. buvo. Iš Anglijos ir Irlandijos bus įleista 77,342, iš Vokietijos 67,607, iš Italijos 42,057 — kaip ir pernai.

Iš Austrijos bus įleista 7342 (t. y. 109 mažiau už pernykščius metus), iš Vengrijos 5638, (t. y. 109 daugiau). Turkija, kuri užėmė Grekijos žemių, galės atleisti 266 ateivių daugiau, kaip jai šiuos metus paskirta 2388, bet užtai iš Graikijos galės ateiti 231 mažiau — 3063. Iš Syrijos vietoje 928 galės ateiti tik 882.

Lenkija, kuri pernai galėjo atleisti tik 21,076 ateivius, šįmet galės atsiųsti 30,977 — mat Lenkija yra užgrobus dalį Lietuvos ir rytinės Galicijos. Prancuzų kvota pasilieka 5729. Kitų šalių kvotos pasilieka maž-daug tos pačios.

Manoma, kad visos šalys, išskiriant Vokietiją ir Estoniją išbaigs savo kvotas už pereitus metus birželio 30 d. Vokietijos pereitų metų kvotos liks apie 20,000 ir Estonijos apie 1,000.

Nunuodintas Rabinas.

SAN FRANCISCO, Cal., birž. 29 d. Pereitą trečiadienį čia staiga mirė tarptautiniai žinomas rabinas Martin A. Meyer. Darant mėsinėjimą, vėdare rasta nuodų, taigi atsieina pakeisti nuomonę, kad rabinas mirė nuo širdies ligos. Policija stropiai tyrinėja, kokiu budu galėjo patekti nuodai į vidurius. Niekas nėra nužiurimas, kas butų galėjęs nunuodinti rabiną.

A.L.T.S. REIKALAI

SANDARA IR BAŽNYČIA.

Iš tikinčiųjų pusės dažnai prikaišiojama: Sandaros partija griauna tikybą. Ir tas užmetimas yra visai neteisingas.

Sandaros principuose nėra užbrėžta, kad griauti tikybą. Tikyba, kaipo žmogaus nuosavas dalykas, paliekama pačiam žmogui, kaip jam patinka: ar eiti į bažnyčią, ar ne. Čia privalumas bažnyčios patraukti prie savęs. O jeigu žmonių yra, kurie nenori, tai Sandara nebi eis jų varyti į bažnyčią.

Sandaros partija palieka liuosą valią bažnyčioj darbuotis šventikams ir prie jų nesikiša.

Sandara nekritikuoja tikybos ir neužsiima gvildenimu jos, nes tai butų paveržimas nuo šventikų darbo.

Lietuviai didžiumoj yra Romos katalikų tikybos. Tokiu budu ir tos sektos randasi daugiausia ir šventikų — kunigų.

Kaip visiems gerai jau yra žinoma, kad Romos katalikų tikyba buvo užkariavus net svietišką valdžią ir vietoj mokinti kaip garbinti Dievą, pradėjo pagal savo nuovokas valdyti šalis, kuriose turėjo galę. Tuomi laiku tikybą buvo nustumę į užpečkį su patim Dievu.

Laikui bėgant ir nykstant karaliams ir atsiradus Liuteranizmui, Romos dvasiškijos kontrolė ant svietiškos valdžios pradėjo nykti ir didžiumoje šalių jau išnyko, t. y. dvasiškija vieton buti žandarais, skelbia Dievo žodį.

Susitvėrus Lietuvos respublikai, Romos dvasiškija Lietuvoj atkurto ir Dievo žodį nustumė į užpakalį, o pradėjo visur skverbtis į valdiškas sferas ir valdyti taip, kad butų geriau dvasiškiams, o ne valstybei.

Nudie Lietuvoj dvasiškiams daug daugiau rupi bankai, lašinių ir silkių krautuvės, negu bažnyčios. Kodėl? Todėl, nes jiems prisimena senovės viešpatavimas ir midaus upeliai.

Na ir nudie, sumaišę politiką ir tikybą, it kruopas su zacirka, nori žmonėms įtikrinti, kad taip Dievas reikalauja. Tas pats daroma ir Amerikoj tarp lietuviškų katalikiškų dvasiškių. Nežiurint, kad Sandara palieka tikybą privatiniu žmogaus reikalu, Amerikos lietuviški katalikiški kunigai tiek daug sau pasivelina, kad veik kiekvieną nedėldienį nepraleidžia nešmeižę Sandaros.

Na ir Sandara tokius kunigus, kurie kišasi į svietišką politiką, neskaito kunigais, bet politikieriais. Na, o politikierius, nežiurint, kaip jis užsivadintų, ar kokioj rangoj nebutų, jo klaidingumai yra nurodomi ir programas, nešantis nenaudą valstybei, yra kritikuojamas.

Nei jokiame šventame rašte, nei Kristus nėra pasakęs, "kurie garbisite mane ir mano tėvą, turite buti krikščionimis demokratais."

Nudie didžiumoj lietuviški katalikiški kunigai gan toli nuėjo nuo tikybos ir virto tikrais eretikais. Prie demokratiškų principų negali buti vienas individualis žmogus ir šalies valdonas ir kunigas ir žandaras. Prie monarchų tas buvo galima, bet demokratiškumui egzistuojant tas yra negalima.

Paimkime: šiandie Amerikoje bažnyčia nesikiša į partijos reikalus, to ir Sandara nori, kad kunigas, jeigu nori but nepaliečiamas kaipo kunigas, turi evangelijos nemaišyti su federacijomis, krikščionimis demokratais ir tt. Juk nei vienoj valstijoj nėra vieenodos tikybos žmonių ir paėmus nors vienai tikybinei sektai valdžios vairą, kitos sektos kels maištus ir tankiuose atsitikimuose kila tarp žmonių tikybiniai maištai, riaušės ir neapykanta vienu prieš kitus.

Taigi Sandara nekovoja prieš nei vieną tikybos sektą, kuri užsiima vien tik tikybiniais reikalais.

Bet niekados nepaliks tų sektų, kurios šmeižš Sandarą ir ves tautą prie pražuties. Su tokiomis kovos kaip su politiškomis partijomis, kurios yra nusistatę priešingai.

Tai-gi Sandara nekovoja prieš tikybą, o tik kunigai dergia Sandarą dievnamiuose.

Tad, kurie tik nori, kad tikyba butų indivudualio žmogaus nuosavybė, turėtų geriau susipažinti su Sandaros principais, o vėliaus tapti josios nariais.

Sandara yra užsibrėžusi eiti ko prie plačiausios demokratijos.

Tad kiekvieno lietuvio pareiga stoti į šią organizaciją, o nesivaikyti kokių izmų.

A. J. GOTAUTAS,
ALTS. N. A. Apskr. Sekr.

Protokolas

A. L. T. Sandaros N. A. Apskr.

Pusmetinis susivažiavimas buvo gegužės 13 d., 1923 m., Lietuvių Svetainėje, 41 Berkley St., Lawrence, Mass.

1) Susirinkimą atidarė pirm. V. P. Jankauskas ir pakvietė K. Sirbiką ir J. M. Neviacką mandatų komisijon.

2) K. Sirbikas ir J. M. Neviackas apsiėmė komisijon.

3) Mandatus pridavė nuo sekančių kuopų su sekančiais atstovais:

7 kp. iš So. Boston, Mass: K. J. Paulauskas, J. Lekys (neatvyko), S. Jokubauskas, K. Vileišis, V. P. Jankauskas, J. M. Neviackas, A. Ivaškevičius.

12 kp. iš Lawrence, Mass.: A. Bagdonas, K. Vidunas, S. Tataronis, J. Žukauskas, V Mikšienė, J. Sekys, E. Svečevičaitė (neatvyko).

16 kp. iš Worcester, Mass.: A. J. Gotautas.

33 kp. iš Norwood, Mass.: St. Pauliukas.

40 kp. iš W. Lynn, Mass.: K. Sirbikas, V. Valkevičius.

49 kp. Lowell, Mass.: K. Gaidis.

78 kp. Mot. iš So. Boston, Mass.: Ona Ivaškevičienė, Ona Palubeckienė (neatvyko)

4) Į susivažiavimo prezidiumą išrinkti šie atstovai: prez. V. P. Jankauskas, pirm. pagelb. S. Jokubauskas, rašt. J. Žukauskas, pagelb. rašt. A. J. Gotautas, maršalka K. Vidunas.

5) Protokolas iš pereito susivažiavimo skaitytas ir priimtas.

RAPORTAI

6) Prez. V. P. Jankausko priimtas.

a) Vice-prez. J. M. Neviackas sutiko su prez. Priimtas.

b) Sekr. A. J. Gotauto priimtas su padėka už dovanotas Apskr. savo išlaidas susinešimo reikaluose.

c) Iždin. A. Kriaučiulio — priimtas.

d) Org. Pėža nepridavė.

e) Atstovo į seimą S. Jokubausko priimtas.

f) Krutamų paveikslų reikalo vedėjo A. J. Gotauto priimtas

KUOPŲ RAPORTAI:

7) 7 kp. So. Boston, Mass. —priimtas su pasiganėdinimu, kad veikia.

a) 12 kp. Lawrence, Mass.— priimtas ir iš raporto pasirodė, kad gan uoliai darbuojasi Sandaros principų platinime.

b) 33 kp. Norwood, Mass.— priimtas; nors kuopa neskaitlinga, bet uoliai kovoja su demokratijos priešais. Turi savo mokyklą: mokina vaikus.

c) 40 kp. Lynn, Mass. — priimtas; kuopa nori daug darbuotis ir reikalinga daugiau prakalbų, kad dar arčiau supažindinus vietos lietuvius su Sandara.

d) 49 kp. Lowell, Mass. —priimtas, žada dar padidinti kuopos veikimą.

e) 16 kp. Worcester, Mass.— priimtas; veikia gerai, rengia paskaitas, visais budais kovoja su klerikalais ir kitais demokratijos priešais. pasirįžus ginti demokratijos principus ir platinti Sandarą visais galimais budais.

f) 78 Mot. kp. So. Boston, Mass. — priimtas su aplodismentais. Kuopa nors jaunutė, bet veikime gan pasižymėjusi.

Iš kuopų raportų pasirodė, kad visos gerai gyvuoja ir veikia. Taipgi rengiasi prie šturmingo veikimo vasaros sezono.

GEGUŽINIŲ RENGIMAS.

8) Liepos 4 d. Framingham, Mass.

9) Pikniko užveizdos turėtų parupinti 16 ir 7 kp., reikalas paliktas Apskr. raštininkui A. J. Gotautui. Kuopos turės duoti darbininkus.

10) Antras piknikas rengti Lawrence, Mass., palikta vietinei kuopai surengti su pagelba Apskr. Vldybos.

NAUJI ĮNEŠIMAI IR NEUŽBAIGTI REIKALAI.

11) Apskritys nutarė, kad Centras paragintų kuopas įregistruoti savo antrašus į Western Union Postal Telegram arba Western Union Telegram.

12) Buvusio raštininko reikalą rišantis su Apskritim, užbaigti išrinkta komisija: A. Ivaškevičius ir S. Jokubauskas.

13) Apskritys turi pagelbėti centrui išleisti Sandaros principus. Duoti pinigišką pagelbą sulyg išgalės, nužiurint valdybai.

14) Rezoliuciją protestuojančią prieš Vilniaus užgrobimą, priimta (tilpo "Sandaroj.")

15) Rezoliucija prijautimo Lietuvos kariuomenei ir šauliams priimta.

a) Rezoliucija pagyrimo ir užjautimo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetui priimta.

16) N. A. Apskr. siunčia pasveikinimą Politiniui Iždui ir Chicagos Apskričiui už sumanymą leisti prisilaikantį Sandaros principų laikraštį.

Į šį susivažiavimą atsilankė sekanti svečiai: F. Kriauciavičius, V. Černiauskas, A. Raugevičienė, A. Tumasonis, B. Žuromskas, I. Černiauskas, I. Marčalis, P. Tamaska ir p. Stelmukas.

17) Politiniui Iždui parinkta aukų. Aukojo: Ona Ivaškevičienė $5.00, S. Jokubauskas $2.00. Po $1.00: K. Sirbikas, A. Gaidis, V. Mikšienė, S. Tataronis, V. P. Jankauskas, A. J. Gotautas. Smulkių surinkta $3.50. Viso aukų $17.50. Aukos paliktos perduoti iždi. persiuntimui Polit. Iždui.

18) Ateinantis susivažiavimas bus So. Boston, Mass.

19) Susivažiavimas uždarytas 7 val. vakare.

Suvažiavimo prezidiumas:
Pirm. V. P. Jankauskas,
Pirm. pag. S. Jokubauskas.
Rašt. J. Žukauskas,
Rašt. pag. A. J. Gotautas.

P. S. Protokolas suvėluotas per priežastį rengimosi Liepos 4 d. pikniko ir daug kitų susibėgusių reikalų, kuriuos reikėjo urmu atlikti, o ypač pikniko reikalai, už tai kuopos malonėkite susilaikpti nuo rugojimo.

Nebunant skaitlingam susivažiavimui, pikniko rengimą turi Apskr. valdyba nešti ant savo pečių. Tai [illegible] nantį susivažiavimą kuopos turi visos dalyvauti ir prisiųsti atstovų nesigailint.

Prie to meldžiu kuopas, kurios dar nesate užsimokėję duokles už 1923 metus, tuojaus užsimokėti nevilkinant laiko.

Kuopos, kurios yra Naujos Anglijos ribose, meldžiu tuojau prisirašyti prie Apskričio.

A. J. GOTAUTAS
N. A. Apskr. Sekretorius.

K. J. Paulauskas.

Sandaros Siekiai

(Pabaiga.)

VIII.

"Svetimos kilmės žmonių teisės privalo buti lygios su visos valstybės gyventojų teisėmis ir jų skirtinieji kulturos bei dvasios reikalavimai patenkinama proporcionaliai sulyg jų skaičiaus."

Šiame paragrafe paliesdama svetimos kilmės gyventojus, Sandara yra tokio nusistatymo, kad valstybėje gyvenanti svetimos kilmės gyventojai turėtų lygias teises su kitais šalies piliečiais; kad jų dvasios bei kulturos reikalavimai butų patenkinti sulyg jų skaičiaus.

IX.

"Kiekviena tauta privalo turėti teisę spręsti apie savo likimą ir vidurinį sutvarkymą."

Tautos likimo ir vidurinio susitvarkymo klausime Sandara yra nusistačius, kad kiekviena tauta privalo spręsti apie savo likimą ir vidurinį susitvarkymą. Kad šalies gyventojai patys nustatytų vidurinę tvarką. Reiškia, Sandara yra tokio nusistatymo, kad Lietuvai vidurinė tvarka nebutų diktuojama nė iš Maskvos arba kitokios šalies, nė iš Romos. O jeigu Lietuvoje viešpataus toki partija, kuri artimai yra surišta su užsienio valdžia, tai ji neprivalo vykdyti savo tvarką neatsiklausus savo šalies gyventojų. Pas klerikalus yra visai kas kitas; mes žinome, kad klerikalizmas yra tampriai surištas su Roma ir veikia sulyg Romos diktaturos. Tad čia ir prieiname prie to, kad joki tikėjimiška sekta neprivalo buti surišta su valstybe; kad savo partijos programą nevykdytų visos valstybės gyventojams, bet teiktų absoliučią laisvę šalies gyventojams, eidama demokratijos pamatais atsiklausdama šalies gyventojų.

X.

"Tautų ir valstybių nesusipratimai privalo buti rišami ne karės keliu, bet arbitracijos teismu."

Šiame paragrafe mes matome, kad Sandara yra priešinga karėms. Kad bereikalingai nebutų žudoma tukstančiai jaunų gyvybių, sulyg Sandaros nusistatymo, iškilę tautų nesusipratimai privalo buti rišami arbitracijos teismu, kad išvengus kraujo praliejimą.

Tai yra pagrindiniai A. L. T. Sandaros pamatai, ant kurių visas Sandariečių veikimas ir siekiai yra paremta.

Abelną Sandaros Principų Apžvalgą padarius, mes matome, kad Amerikiečių lietuvių tarpe Sandara yra vienintėlė organizacija, kuri atsižymi savo programo arba principų platumu ir teisingu siekimu prie Lietuvių Tautos gerovės.

Jei mes rimtai atsižvelgsime į šiandieninę Lietuvos padėtį arba ir į savo kasdieninio gyvenimo reikalus, tai mes atrasime, kad savo tautos, taip ir savo gyvenimą, mes galime pagerinti ir pasiekt šviesesnę ateitį nekitaip, kaip tik per apšvietą, per susipratimą, per kulturišką pakilimą. Sandara tą matydama užvis svarbiausiu, savo programe ir pasibrėžė, kad traukti koplačiausias Amerikiečių lietuvių minias po savo vėliava; skleisti ir auklėti kiek galima plačiausiai tautinį — demokratinį susipratimą lietuvių tarpe, kad kiekvienas lietuvis butų apsišvietęs, susipratęs.

Tad kiekvieno lietuvio šiandien yra pareiga stoti į Sandariečių eiles ir sykiu bendrai darbuotis toje apšvietos ir demokratijos išauklėjimo dirvoje.

Kiekvienas, kuris šiandien yra Sandarietis, gali pasididžiuoti, kad jis yra eilėje tų, kurie darbuojasi lietuvių tautos pakėlime. Kuriose kolionijose dar nėra Sandaros kuopų, tenaitinių tėvynainių yra užduotis kaip galima greičiausiai suorganizuoti kuopas, ir bendroje šeimynoje žengti prie ko mus Sandara veda. Kiekvienas Lietuvis, prisidėjęs prie Sandaros, prisideda prie to prakilnaus darbo. Taipgi kiekvieno lietuvio yra pareiga, kad užrašyti "Sandarą" savo giminei arba draugui Lietuvon, kad ten musų broliai galėtų šviestis ir susipažinti su demokratijos principais, kuriuos galėtų įgyvendinti musų Tėvynėj.

PASAULIO TEISMAS

Pasaulio Teismas yra dienos klausimas. Daug apie tai yra kalbama, ir yra verta apie tai pakalbėti ir daugiaus.

o o o

Kad karėms reikia padaryti galą, su tuo kožnas sutiks, kas tik turi normalį protą. Bet kaip tą galima atsiekti? tai ir yra pats branduolys viso dalyko.

Gal galima prieiti prie karių galo vienai valstybei užkariaujant kitą, kol ant galo išliks tik viena valstybė?

Gal per įvykdinimą pasaulinės revoliucijos?

Gal įsteigus pasaulinį teismą?

o o o

Karė karę išnaikinti nėra galima, kaip nėra galima praplyšusio skylėtu užlopyti. Tokia filozofija, žinoma nebutų sveika. Tai butų tik padrąsinimas prie amžinų karių. Kiekviena valstybė norėtų likti pergalėtoja, pasiliekančia, ir išto nauda butų tik karės dievaičiui.

Tas budas netikęs.

o o o

O kaip su pasauline revoliucija?

Kaip kiekvienas dalykas savo vietoj, taip ir revoliucija esti reikalinga. Despotiška valdžia kur nors įsivyruoja; kelias evoliuciniai veikti buva užkirstas; reikia tad noroms nenoroms kelti revoliuciją. Pavyzdin, caro laikais Rusijoj, kur evoliucinis veikimas nebuvo galimas.

Bet kad vykinti taip kaip gaisrą pasaulinę revoliuciją carų — taip kaip kokį pikniką!— tai ant to sutiks tik toki žmonės, kurie žino tik prie progos pradėti revoliuciją, bet jos galutinių pasekmių nepermato, nei bando permatyti.

Yra pasaulyje tokių šalių, kur revoliucija nieko geresnio negali atnešti. Paimkime kad ir Suv. Valstijas: čia revoliucija tik sugriautų tą, kas yra sutverta, ir viskas. Čia ir dabar evoliucijos kelias yra plačiai atviras, ir ant kiek žmonės išsitobulina reformoms įvykinti, ant tiek ir yra reformų pravedama. Gi revoliucijos ugnį sukurus viskas nueitų į pelenus, ir reikėtų viską pradėti atsisėdus ant pliko akmenio. Tas pats butų ir daugelyje kitų šalių. Ir kuomet tokiose šalyse revoliucija nėra reikalinga ir praktiška, ir visi gi valstybės pasilieka savystovioms; tuo pačiu laiku dėl komercinių ir kitokių dalykų jos susivaidija ir įvyksta karės.

Antra, pramuštagalviai revoliusionieriai dirba viską "ant greitųjų," ir todėl jie negali pastovėti ant vietos, kad sutraukti plačias minias, ir negali įvykinti savo siekių.

Bet ar galima, ar negalima įvykinti pasaulinę revoliuciją, didžiuma, normalių žmonių, niekuomet nesutiks jį vykinti. Nes jeigu tokia revoliucija įvyktų tai atsitiktų tas pats, kas dabar Rusijoj įvyko. Tik tada dar butų blogiaus. Dabar tai dar galima gauti paramos iš kitų valstybių; bet jei tokia monarchija įvyktų visam pasaulyje, tai iš niekur nieko nebutų galima gauti, pasiskleistų ligos, badas ir abelna betvarkė — sudiev tada pasauliui!

Taigi ir šis budas panaikinti karėms yra netikęs.

o o o

Bet kaip su Pasauliniu Teismu? Pasaulinis Teismas butų begalo tinkanti ir reikalinga įstaiga — ir prie dabartinio proto lavinimo butų galima dalyką įvykdyti — jei prie to tinkamu keliu butų einama. Visa nelaimė, kad toki dalykai, kaip Europoje taip ir Amerikoje, per akyplėšų valdininkų, diplomatu ir politikierių rankas. Toki žmonės paprastai nesiremia ant žmoniškumo ir teisybės, bet tik žiuri, kad kuo daugiausiai savo šaliai bei sau pagriebti.

Žinant, kad jokis darbas ant syk nebuna tobulai atliktas, Pasaulio Teismą rodos galima bupradėti sekančiai:

1) Pasaulio Teismo teisėjai po vieną nuo kiekvienos šalies; jie turi buti ne paprasti diplomatai, bet geriausi, teisingiausi ir sąžiningiausi juristai — ne taip kaip Tautų Lygoj, kur sėdi interesuoti diplomatiški akyplėšos.

2) Iškilus tarpe dviejų valstybių kivirčams, nė viena jų neturi turėti sprendžiantį teisėją ant teismo suolo; kitų, neinteresuotų valstybių teisėjai turi teisti —netaip, kaip Tautų Lygoj francuzai patįs nusprendžia kiekjiems pasiimti, o kiti vėl patįs sau, etc.

3) Turėtų buti įsteigta Tarptautinė Policija Teismo nuosprendžiams įvykinti; ji turi buti stipresnė spėka už valstybines vidurinio susitvarkymo spėkas.

4) Uklaikymui tos policijos kiekviena šalis turi mokėti tarptautinius taksus padalinus visas Pasaulinio Teismo ir Tarptautinės Policijos išlaidas pagal proporcionalio kožnos šalies turto.

Tokiems dalykams pasaulis protiškai jau pribrendęs. -- tik pavydai, norai užgriebti kitų žemes, ir vienų kitais nepasitikėjimas dar prie to neprileidžia.

Kad taip Pasaulio Teismą galima sutvarkyti, tai aišku iš Suvienytų Valstijų teisminės sistemos. Čia kiekviena valstija juristiškai yra "atskira tauta," bet kiekviena valstija sutikti ant federalio Suv. Valstijų Aukščiausio Teismo nuosprendžių. Jo nuosprendis yra finalis (galutinis). Tokiu pačiu budu kiekviena valstybė palaikytų savo vidurinę tvarką kaip ir dabar, o tarptautinius klausimus rištų Pasaulio Teismas.

o o o

Bet ar Pasaulio Teismas bus dabar įsteigtas, tai abejotina. Jo didžiausias šalininkas Prezidentas Harding'as randa sau tiek priešų, su savo planu, kiek Wilsonas jų turėjo su Tautų Lyga.

Tautų Lyga turėjo turėti priešų, nes visas planas buvo ir yra paremtas ne ant TEISYBĖS pamato, bet ant SPĖKOS. Ten prileista "katinas prie lašinių."

o o o

Kad tokia įstaiga anksčiaus, ar vėliaus turės buti sutverta, tai nėra didelės abejonės; tik sunku prie to surasti kelią dėl kalnų kliučių.

A. ž.

Theophile Gautier.

VIENA KLEOPATROS NAKTŲ

Vertė NADAS RASTENIS

(Tąsa)

Kaip galima gyventi ir linksmintis šalyje kaip ši, kur vienatiniai kvapai, ką galima įkvėpti tai tik aitrus kvapas naftos ir žemės smalos, ką verda balzamuotojų katiluos, kur ir pačios grindys kiekvieno kambario skamba tuščiai, nes urvai ir laidojimo duobės ateina net po tavo kambariu. Buti mumijų karaliene, neturėti su kuo kalbėti kaip tik su stovylomis, suvaržytoj ir pastaroj pastovioj — tai ištikrųjų yra laiminga dalis. Vėl, jei aš bent turėčiau kokį nuoširdų norą palengvinti tą liudėsį, kokį žingeidavimą gyvenimui; kad bent aš galėčiau mylėti ką ar kokį daiktą, jei aš nors bučiau mylima, bet aš neesu."

"Tai kodėl man viskas atsibodo, Šarmionai. Su meile, tas rustus ir sausas Egyptas atradytų man puikesniu ir už Graikiją su jos šlapio kauto dievais, jos snieginio marmoro dievnamiais, jos liaurų gojais ir gyvo vandenio fontanais. Tad aš niekad nesapnuočiau apie užburtą Anubiso veidą, ir baidyklinius gązdinimus požeminių miestų."

Šarmionas netikinčiai nusišypsojo. "Tas ištikrųjų neturėtų jums buti šaltiniu didelės sielgraužos, o karaliene; nes kiekvienas žvilgsnys tavo akių perveria širdis lyg auksinės vilyčios paties Eroso."

"Ar gali karalienė," atsakė Kleopatra, "kada nors žinoti, ar tai jos veidas ar jos vainikas yra mylima? Jos žvaigždėto vainiko spinduliai apkvaitina akis ir širdis. Jei aš apleisčiau aukštybę savo sosto, ar aš turėčiau bent Backaus arba Arkianaso bei pirmos Atenų arba Mileto nedorėlės gersumą? Karalienė yra kas tokio taip tolimo nuo vyrų, taip išaukštinta, taip toli atskirta nuo jų, kad negalima jiems ją pasiekti! Kokis protas galėtų įkalbinėti sau tokį užmanymą? Karalienė nėra vien tik moteris, ji yra aukšta ir šventa esybė, kuri neturi lyties ir kuri yra klupiant gerbiama, bet ne mylima. Ar buvo kas įsimylėjęs į sniegrankę Herą arba Palasą su juros žalumo akimis? Kas kada norėjo pabučiuoti sidabrines kojas Tetės bei rožinius pirštus Auroros Kokis mylėtojas dieviškos grožės kada apsisparnavo plasnoti į auksinius dangaus palocius? Pagarba ir baimė atšaldo širdis musų akyvaizdoje, ir jei surasti sau lygią meilę, tai reikėtų nusileisti į kapinyną, apie kurį aš tik ką kalbėjau."

Nors ji nesipriešino savo valdovės argumentams, silpna šypsa, žaidžianti apie dailios graikiškos vergės lupas, parodė, kad ji mažai tikėjo į neprasižengimą karališkos ypatos.

"Oh," tęsė Kleopatra, "aš noriu, kad kas su manim atsitiktų, kokis ypatingas, nepaprastas prietikis. Poetų dainos, Syriškų vergų šokiai, puotos su rožių vainikais — tėsiančiosi ikī aušros, naktinės lenktynės, lakoniški sunes, jaukųs liutai, kuproti nykštukai, nepamegdžiojamų brolystė, arėnos mušiai, nauji aprėdalai, bysinės suknios, perlų kekės, Azijos kvapalai, parinkčiausi lepumai, nesvajoti puikumai — niekas man nesuteikia smagumo. Viskas man liko nesvarbu, niekas man netinka."

"Lengvai galima matyti," sakė sau Šarmionas, "kad karalienė neturėjo mylimojo nei buvo užmušystės iš meilės per čielą mėnesį."

Pailsus nuo taip ilgos sriovės įspudingų žodžių, Kleopatra dar kartą paėmė šale savęs stovinčią taurę, pavilgė lupas su gėralu, ir dėdama savo galvą po ranka, kaip balandis dedantis savo galvą po sparnu, susitvarkė ji save užmigti, kaip geriausiai ji galėjo. Vergė atliuosavo jai sandalus ir pradėjo švelniai kutenti jos papades su povo plunksna, — ir miegas greitai paskleidė savo auksines dulkes ant pilnų grožybės Ptolmėjaus sesers akių.

Kuomet Kleopatra miega, užeikime ant deno ir pasigėrėkime gražiais saulėsėdžių vaizdais. Plati pijoniškos spalvos didelio kaitrumo pluošta drutai kaitino rausvais spinduliais vakarų pusėj ir užėmė žemutinę daugaus dalį; rasdamas viršuj spindančią zoną, pijoniškos šešėlis tirpo į aiškų bezinį ir nyko per pusrausvius dažus į mėlyną anapusę; toli, kur saulė, raudona kaip dangtis nukritęs nuo Vulkano žaizdryno, skleidė savo degančius atspindžius, gilesniai dažai keitės į blyškius citrininius bei karmazinį žerplėjimą. Vanduo, čiurkšlenantis po pastrižais šviesos spinduliais su neaiškiu nugyvasidabruoto veidrodžio šono bei nugaląsto piuklo žvilgėjimu. Krantų įsivingiavimai, nendrės, ir visi pakraščių daiktai ėjo pasilsėti nuo šviesos įkaitinimo. Prie prietamsinės viesos galima dar patėmyti tolumoje kaip dulkės grudą plaukiant ant gyvojo sidabro, mažą juodą tašką, drebantį, apsiaustą vandens raukšlių tinklu. Ar tai butų nardanti laukinė antis, tingiai pavandeniui plaukiantįs želvys, krakodilius, iškeliantis viršunę savo snukio ant vandens pagauti vėsesnio vakarinio oro, blizgantis hipopotamo pilvas viduryje upės, ar gal akmuo vandens bėgimo nuplikintas? Tai senam Opi-Mu, vandenių tėvui, labai reikia paripildyti savo tuščią urną iš saulėgrįžos lietaus nuo mėnulio kalnų?

Nė vienas iš tų. Pagal Osirio atomų taip mitriai sudėtų. tai žmogus, kuris rodos vaikščioja, šliužinėja ant vandenio! Kartais maža jį palaikanti valtis pasirodė, tik pats jo kevalas, kaip tuščiavidurė žuvis; trys nupiėšimai luobo sudėta (iš vieno dugnas, iš kitų šonai), tvirtai suveržta virve abiejuose galuose, ir gerai įsmaluota. Vyras stovi tiesiai, su kojomis ant abiejų šonų tos nestiprios valties, kurią jis varo su vienu irklu, kartu tarnaujančiu ir kaipo vairas; ir nors karališkas laivas plaukia greitai — pastangoms penkių-desimčių įrėjų —maža valtis vis matomai dasivijo jį.

Kleopatra norėjo kokio nepaprasto prietikio, ko nors visai nesitikėto. Ta maža valtis, kuri taip paslaptingai plaukia, atrodo, kad atneša prietikį, ar bent prietikių jieškotoją. O gal jis atneša musų apysakos didvyrį; tai nėra visai negalimas dalykas.

Kaip ten nebutų, jis buvo dailus dvidešimties metų jaunuolis, su taip juodais plaukais, kad rodos jie turėjo mėlyną spalvą; kunas šviesus kaip auksas, ir sudėjimo taip tobulai nuaugusio, kad galima butų jį palaikyti Lysipuso dirbta bronzo stovyla. Nors jis irklavo jau nuo ilgo laiko, bet neišdavė jokio pailsimo ženklo, ir nė vienas prakaito lašas ne rasojo jo kaktą.

Saulė pusiau paskenedus už apyregės, ir prieš savo perskeltą skritulį paveikslavo tamsius šilunėtus atstumoj gulinčio miesto, kurio akis nebutų galėjus patėmyti, jei ne taip netikėta šviesos pasekmė. Jos žaidrumas greitai dingo visai, ir žvaigždės, nakties dangaus gėlės, išskleidė savo auksines taures skliauto mėlynėje. Karališkas laivas, arti sekamas mažos valties, sustojo prieš milžiniškus marmoro laiptus, kur kiekviena papėdė palaikė vieną tų sfinksių, kurias Kleopatra taip labai neapkentė. Tai buvo vasarinių palocių išlipimo vieta.

Kleopatra, pasirėmus ant vergės, praėjo greitai, kaip šviesi vaidyklė, tarpu dvilinkos eilės žiburius laikančių vergų.

Jaunuolis paėmė nuo dugno savo mažos valties didelę liuto odą, permetė skersai savo pečius, ištraukė savo menką laivelį ant kranto, ir žengė linkui palocių.

III.

Kas per vienas tas jaunas vyras, lygsvariai stovintis ant šmoto luobo, kuris drįsta sekti karališką laivą ir gali veržtis greitumo lenktynėse su penkiosdešimts Kušo šalies irėjų, visų nuogų iki juostos ir įsitepusių palmų aliejum? Kokia slapta priežastis ragina jį taip greitai vytis? Tas ištikrųjų, yra vienas iš daugelio dalykų, ką mums reikia žinoti pobudyje musų tiesioginės įžvalgos poeto, kurio gerovei visi vyrai, ir net visos moterįs (daug kėblesnis dalykas), turi užlaikyti savo krutinėse tą mažą langelį, kurio Momus, pašaipos dievas, nuo seniai reikalavo.

Tai yra nelabai lengvas dalykas tikrai sužinoti, ką jaunas vyras iš Kemų žemės, kuris sekė Kleopatros, karalienės ir dievaitės, laivą, jai grįžtant iš Hermontijos nuo Mamisi, du tukstančiu metų atgal, manė. Bet visgi, nežiurint to visko, darysime pastangas.

Miamunas, Mandušopšo sunus, buvo ypatingo budo jaunuolis; dalykai ką turėjo įtekmę ant paprasto proto, ant jo nedarė jokių įspudžių. Jis rodės priklausė kokiai aukštesnei gimtei, ir galima buvo imti už dieviškos svetimoterystės vaisių. Jo žiurėjimas turėjo tvirtą ypatybę sakalo žvilgsnio, ir rami didybė žaidė ant jo kaktos kaip ant marmoro papėdės; prakilnus pasididžiavimas rietė jo lupas ir putė nosis, kaip ugniniai baikštaus aržilo. Nors turintis beveik mergaitės sudėjimo grožę švelnume, ir nors krutinė patogaus ir sumoterėjusio dievo Dionizo nebuvo daugiaus minkštai apvali nei lygesnė už jo, vienok po tuo minkštu paviršium buvo paslėpti plieno raumenįs ir Herkulio spėka — nepaprasta išskirtis senovės prigimties suvienyti savyje moteries grožę su vyro spėka.

Kaslink jo veido, reikia pripažinti, kad jis buvo rausvai-gelsvas, spalvos mažai sutinkančios su musų balto-raudono gražumo idėja; bet tas nekenkė jam buti labai ževėjančiu jaunu vyru, labai pageidaujamu visokios rušies moterų — geltonodžių, raudonodžių, varinio dažo, suodinai-juodo, auksinodžių, ir vienos dailios baltos graikės.

Dar iš to nereikia manyti, kad Miamunos dalis buvo pavydėtina iš visų atžvilgių. Pelenai seno Priamo, Hipolito sniegai nebuvo mažiau nejauslųs nei šalti; jaunas baltmarškinis atsivertėlis, prisirengiantis buti prileistas prie Isės slaptybių, nevedė tyresnio gyvenimo; jauna mergaitė nutirpinta jos motinos šešėlio nebuvo daugiaus bailiai nekalta.

(Bus daugiau)

NADAS RASTENIS

kurs porą sąvaičių redagavo "Sandarą," kad jos redaktorius buvo išvažiavęs porai sąvaičių atostogų. N. Rastenis yra Bostono Universiteto mokinys, teisių skyriaus. Jis yra ir A. L. T. Sandaros vice-pirmininkas. "Sandaros" skaitytojai jau nuo seniau mato jo eilutes patuntu pasirodančias "Sandaroje," dabar gi eina jo apysakaitė. Gerb. N. Rastenis turi literatiško gabumo ir pasekmingai miklina rašėjo plunksną.

Boris Melngailis.

Pavasario Lietus

Verkia dangus—lietus lyja—
Gėlės tyli... gėlės tyli!
Bet pavasaris dar čia—
Ir širdis dar myli!

Suskaityčiau dangaus lietų,
Suskaityčiau ašarėles—
Bet pavasaris dar čia,
Nors ir tyli šiandien gėlės...

Vėl šypsosis linksma saulė
Nebeverks daugiau dangus,
Nes pavasaris dar čia—
Rudens lietus—dar tolus!...

("Liet. žin.")

Miško Aidas.

Pamenu...

Pamenu... Tai buvo sielos
nykume...
Prabėgo laiko dar taip nedaugel.
O varsto sielą niurios mintys...

Verkiančios gėlės tiesė man
nuo vėjo drebančias rankas,
ir meldės, verkė ir liejo ašaras...
Palytėjau aš vieną jų ir—
nuskyniau,
prispaudžiau prie savo krutinės.
Ir suskaudo man širdis.—
Apvylė...—

Tai buvo rožė,
kur slėpė po žiedu ir dyglį;
Skauda man širdį dabar...
Bet tų žiedų, bet tų akių,
verksiu, raudosiu ir jieškosiu!

("L. žinios")

Jeigu aš turėčiau pertverti žmogų, jis neturėtų sąžinės. Tai yra vienas iš nepriimniausių dalykų surištų su žmogumi; ir nors ji daro daug gero, negalima vienok sakyti, kad ilgainiui ji apsimoka; tai butų daug geriau turėti mažiau gero ir daugiaus ramumo. Vienok, tai yra tik mano nuomonė, ir aš esu tik žmogus; kiti, su mažiau patyrimo, gali manyti kitaip. Jie turi teisę turėti savo nuomones. Aš tik stoviu už tą: aš tėmijau savo sąžinę per daugelį metų, ir aš žinau, kad ji mane daugiau prikankino ir prikvaršino nė kaip bile kas kita su kuo aš turėjau reikalą. Aš manau, kad iš pradžių aš branginau ją, nes mes branginam viską kas tik musų; o beto kaip kvaila buvo taip daryti. Jei mes pažiurėsime į tai iš antros pusės, mes pamatysime kaip tai yra niekinga; jei aš turėčiau savyje priekalą ar aš jį branginčiau? žinoma, kad ne. Nėra tikro skirtumo tarpe sąžinės ir priekalo — tai yra, kas link ramybės **Mark Twain.**

Lietuvių Tautos Teatras jau Suorganizuotas

Valdybon įeina: A. S. Angeles, pirmininkas X. Strumskis, vice-pirmininkas, E. Useliutė — p-ni Angeles, raštininkė ir A. B. Strimaitis, iždininkas.

Labai svarbu, kad kurie turi nors kokį patyrimą arba bent kiek lošę bei dalyvavę scenoje, atsilankytų ant susirinkimo, kuriame bus renkami artistai pirmąm veikalui. Mokestis bus mokama sulyg patyrimo scenos dalykuose. Taipgi, kurie turite parašę bent kokius sceniškus veikalus, meldžiame perduoti Lietuvių Tautos Teatro valdybai, iš kurių bus išrinkta statymui scenon.

Vertimai jokie veikalai nepageidaujami, vien tik originalai parašyti lietuvių kalboje.

Pirmam lošimui veikalas jau parinktas ir praktikos prasidės ne vėliau kaip liepos 15 d., š. m. Dėl gerų pasekmių šiame prakilniame darbe, kiekvieno lietuvio ir lietuvaitės reikalingas prisidėjimas prie šios organizacijos, nors narystės mokestimi.

Siųskite savo narystės mokestis $1.50 kasieriui, A. B. Strimaičiui, 294 —8-th Ave., New York City.

Norėdami platesnių žinių apie Lietuvių Tautos Teatrą — plianus ir tikslą, atsilankykite ant susirinkimo, į kurį kviečiame visi lietuviai, moterįs ir vyrai.

E. Useliutė-Angeles, Sec'y.

NAŠLAIČIŲ ŠELPIMAS.

Aprašant Philadelphia, Pa. aukojimą Lietuvos Našlaičiams, čia lankanties viešnioms, gerb. Sleževičienei ir Vencienei, korespondentas nepaminėjo visų aukotojų vardų. Man teko važinėti su gerb. Sleževičiene per lietuvius biznierius, ir tame atvejuje nebuvo paminėta, jog aukojo: drg. Stankevičius, 414 N. 10-th St., $10.00; jo moteris $11.00; ir drg. Butkus, $5.00.

Dr. Ignotas Stankus.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu pil. ZUBRICKUI iš Bristol, Conn ir pil. ŠALASEVIČIUI iš Spring Valley, Ill., kad įduotus per mane pinigus kareiviui Jonui Zubrickui ($5.00) ir Elzbietai Šalasevičienei ($10) esu įteikęs, bet pranešti laišku ir pasiųst kvitą negaliu, nes neturiu adresų.

Ladas Natkevičius,
Seimo narys.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDAROJE."

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
227 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Prenumerata turi buti apmokama
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Į viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja	(Amerikoje)	$2.50
" "	Kanadoje	$2.75
" "	(Užsieniuose) ..	$3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

PROHIBICIJA IR GIRTUOKLIAVIMAS.

Jau ketvirti metai, kad Amerikoje įvesta visiška blaivystė. Smuklės panaikintos, darymas ir pardavinėjimas degtinės, alaus ir vyno uždraustas — jei tik su daktaro receptu aptiekoje legaliai galima gauti degtinės vaistui. Koks nors Europietis galėtų manyti, kad Amerikoje tikrai yra kopilniausia blaivystė.

Bet mes, čion gyvenantieji, žinome, kad Amerikoje yra toli nuo blaivystės. Pennsylvanijoje kaip buvo, taip ir yra "saliunai," tik su tuo skirtumu, kad moka pusę kainos už "laisnius" ir brangiai lupa už šlykščiausią namų darbo degtinę, kad pirma pigiai pardavinėjo gerą arba apygerę degtinę, alų ir porterį. Kitose valstijose, kur saliunai panaikinta, labai plačiai eina slaptas degtinės darymas, slaptas jos pardavinėjimas į namus ir slaptas namuose gėrimas. Dienraščiuose kasdien skaitome apie surastus slaptus "naminės" arba "munšaino" bravorėlius, didesnius ir mažesnius, apie suareštavimus ir nubaudimus girtų, važiuojančių automobiliais! Da tankiau skaitome apie girtuoklius, nuvežtus į ligonines gelbėti arba ten mirštančius. Taigi žinome, kad Amerikoje prohibicija gėrimo visiškai nesulaikė.

AR GĖRIMAS SUMAŽĖJO?

Bet negalima užginti, kad gėrimas žymiai sumažėjo. Panaikinimas saliunų buvo atėmimas iš po akių nuolatinės pagundos, tad turėjo prisidėti prie sumažėjimo gėrimo. Bet atsirado kita — netikėta — pagunda: silpnesnio pobudžio žmonės ėmė gerti tik dėlto, kad uždrausta. Ot, kad uždrausta, tai aš tyčia gersiu! Ar gal but, kad tai tik toks pasiteisinimas?

NAMINĖ TAI NUODAI.

Jei degtinės dabar išgeriama mažiau, nė kaip budavo išgeriama prieš uždraudimo laikus, užtai dabar geriama degtinė yra tikri nuodai. Reikia žinoti, kad jokis žinovas mažoje naminėje distiliarnėje negali padaryti degtinės be nuodų, o ką jau kalbėti apie paprastą žmogelį, sudariusį alei kokius raugus ir alei kaip juos iššutinus ir išdistiliavus! Jam drauge su geru gėrimu išeina ir visoki nuodingi distiliacijos produktai. Tų nuodų nėra budo atskirti — kaip minėjome, nė žinovai negali jų atskirti. Geriantis "naminę" priverstas yra sugerti ir visus distiliacijos nuodus. Pasekmės yra tokios, kad tie, kurie geria "munšainą" nuodinasi patys save. Pati degtinė, grynai padaryta, yra nesveika gerti, bet kad geriama drauge ir distiliacijoje pasidarę nuodingi aliejai, tai baisiai trumpinama sau gyvastį. Tie nuodingi "naminės" aliejai galima butų prašalinti tik tuo budu, jei tuo išvarius negerti, bet padėti keleriems metams išsistovėti ir duoti jiems išsigaruoti. Kada tikrosios distiliarnės daro degtinę, ten žinovai su įvairiais padarais daboja ir stengiasi tuos nuodingus aliejus prašalinti: pirmiausiai pradėjusią eiti degtinę atmeta į šoną, taippat atmeta į prie galo einančią. Paima tik per vidurį išėjusią gryniausią degtinę ir tą supylę į medines bačkas laiko kelerius metus, kad davus užsilikusiems nuodams išsiblaškyti. Gi dabar nieko chemijoje nenusimanantis "naminės" varytojas supila draugėn ir degtinę ir visus išvarvėjusius nuodus ir tuo viską geria! Kad nors palaikytų vienus metus ir duotų nors aršiausiems nuodams išgaruoti, bet ne — tankiai da karštą gerią! Jaučia, kad tas baisus skystimas net gerklę išdegina, bet vistiek geria, nepagalvojęs, kokia bus blėdis viduriams ir kaip tie nuodai atsilieps į lepius smegenų mezginėlius.

KAS GERIA "NAMINĘ"?

Naminę geria tik tie, kurie nesupranta jos nuodingumo ir tikrieji girtuokliai. Tikrųjų girtuoklių, dasigėrusių iki to, kad jau patys nuo gėrimo negali susivaldyti, yra nedaug, bet geriančių skaitlius yra didelis — tas reiškia, kad didžiuma geria dėl nežinojimo, jog nuodus geria. Gal užtai kalti ir laikraščiai, kad permažai žmonėms aiškina, jog namų darbo degtinė yra nuodai. Kiekvienas, kas tik gers "naminę," turi suardyti savo sveikatą. Lietuviai, gaila pasakius, labai daug geria naminės —gal tik vieni airiai daugiau už juos geria. Joki persergėjimai jiems negelbsti — vis tai pasekmės ignoracijos, nežinojimo. Juk kiekvienas, kurs tik tikrai supranta, kas yra namų darbo degtinė, jokiu budu jos negers.

NAMINIS VYNAS IR ALUS.

Italai, papratę Italijoje prie vyno, gerdavo jį ir čionai daugiau, nė kaip kokį kitą svaiginantį gėrimą. Užėjus prohibicijai, kad vyno negalima nusipirkti nė iš Italijos atsigabenti. Lietuviai pripratę daugiau prie alaus. Kai-kurie jų, ypač kauniečiai, moka namie pasidaryti alaus. Namų darbo vynas ir namų darbo alus, jei gerai padarytas, nėra kenksmingi sveikatai. Bet **namie padaryti degtinės be nuodų nėra galima.** Atsiminkite tą visi ir šalinkitės nuo "munšaino." Ir geriausiai padaryta "naminė" turi savyje daug nuodų — per daug tų nuodų, kad juos butų galima vartoti kiek ilgesnį laiką nesuardant sveikatą, o ką jau kalbėti apie paprastus raugus, kurių tik vienas gurkšnis gomurį išdegina. Pasižiurėkite į dienraščius — ten beveik kasdien ligonbučių žiniose rasite apie gaivinamus ir mirštančius nuo naminės.

Da reikia neužmiršti vieno pavojaus perkant "munšainą," ypač nuo nepažįstamų. Kaip namų darbo degtinė nebebutų kenksminga sveikatai, medžio alkoholius yra be sulyginimo ir už ją nuodingesnis. Yra tokių žmonių, kurie netenka regėjimo, apspangsta ant viso amžio, tik nuo garų to medinio alkoholio! Vienok yra tokių nesąžiningų "butlegerių," kurie parduoda medžio alkoholį už degtinę. Jau tukstančiai žmonių staiga išmirė, tik išgėrę porą gurkšnių kokios nežinomos "degtinės" — tankiausiai medžio alkoholio. Pirkdami degtinę iš nepažįstamo, nežinote ką nupirksite. Kadangi medžio alkoholis yra pigus, tad visados galima pataikyti nusipirkti jo nuo kokio nors gaudagrašio ir išgėrus jo apakti arba ir visai į trumpą laiką numirti.

Neužmirškite, kad skaitėte šį persergėjimą ir atsiminkite, kad nėra galima padaryti naminės degtinės taip, kad joje nebutų nuodų daug aršesnių už patį alkoholių.

KAM "NAMINĖ" REIKALINGA?

Teko skaityti tulo daktaro išvadžiojimus, kad sveikas žmogus nemėgsta alkoholiaus ir kitų narkotikų. Normalis žmogus turi prisiversti gert degtinę ir jei su prievarta vartodamas degtinę įgyja paprotį ir pastoja alkoholikas, tai vis-vien jis gali atsipratinti ir vėl apsieiti be degtinės. Bet, tas daktaras sako, yra nenormalių žmonių, kurių protoplazma eina blogyn. Ir niekas negalįs sulaikyti blogėjimą jų protoplazmos. To žmogaus veislė turinti išmirti. Ir štai toki ant nesulaikomos dizintegracijos kelio žmonės ir jaučia nesulaikomą patraukimą prie degtinės ar kitų da aršesnių stimuliantų. Kad normalis žmogus tik prisiversdamas pastoja alkoholikas, toksai išsigimėlis jaučia nesulaikomą patraukimą prie narkotikų. Na ir, anot to daktaro, "munšainas" padarys daug gero, nes greičiau išnaikys tuos su vystančia protoplazma žmones, kurie vistiek turėtų išmirti, nors pamažiau...

Daktarai papratę vaikščioti apie mirtį, tad jie gali kalbėti apie gerumą pamažiaus nuodinimosi. Mums, ne-daktarams, visgi šiurpu apie tai pamąsčius. Bet kaip su tais, kurie yra sveiki, kurių protoplazma tvirtėja? Kam jie turi savo nuodinti "munšainu"? Atsimenant, kad kiekvienas, nors ir geriausias "munšainas" turi savyj nuodingų aliejų, kam gerti tie nuodai? Jei negalima gauti grynos degtinės, kam vartoti maišytą pusiau su nuodais? Juk ir gryniausia degtinė netik nereikalinga, bet blėdinga žmogui, tad kaip galima gerti "naminė," kad joje, apart viso-to, yra da tikrų nuodų?

"Naminę" gali gerti tik tas, kas jos nuodingumo nežino. Gerti, žinodamas, gali tik tas arba jau nesusivaldąs alkoholikas, arba toks, kuriam "galvoje negerai."

NESUDERINTI STREIKAI.

Jei sustreikavę darbininkai ir išvien visi eina didžiausioje sutartyje, ir tai turi daug vargo, kol išlošia streiką. Kapitalistai, prieš kuriuos jie streikuoja, turėdami pinigų kalnus, tais pinigais viską užpila, paperka: Nors visi bešalųs žmonės pripažįsta, kad teisybė yra streikuojančiųjų darbininkų pusėje, bet tie darbininkai randa visur pasipriešinimą: ir policija, ir kareiviai, ir valdiškos vietos išrodo esą priešais streikuojančius. Taip, ir visiems darbininkams sutartinai streikuojant yra sunku laimėti streikas, tai ką jau bekalbėti su tokiais streikais, kuriuose patys darbininkai yra susiskaldę.

Dabar Naujojoje Anglijoje yra du dideli streikai, kuriuose patys darbininkai yra susiskaldę. Jau kelios savaitės streikuoja kurpiai Montellos apielinkėje, ir pereitą savaitę sustreikavo Bostono ir aplinkinių miestelių telefono operatorės - merginos.

Kaip viename, taip ir antrame streike nėra sutarimo. Ir kurpiai, ir operatorės turi dvi unijas, ir pas vienus, ir pas kitas viena unija nutarus streikuoti ir streikuoja, gi kita unija nutarus dirbti ir dirba.

Kapitalistams to tik reikia. Jiems toks darbininkų susiskaldymas kaip tik ir patinka. Suerzinti darbininkus, supiudyti vienus ant kitų kaip tik kapitalistams malonu. Darbininkams reikėtų buti atsargesniems. Jų galybė yra tik vienybėje. Susiskaldę ir su savim kovodami jie nieko negali laimėti. Kapitalistai tik džiaugiasi iš darbininkų kivirčų. Pirmiausia darbininkai privalytų tarp savęs susitarti ir tik paskui apskelbti kapitalui kovą. Ir dabartiniuose streikuose, jei galima, kaip kurpiai, taip ir telefonų operatorės privalytų sušaukti viešą abiejų unijų pasikalbėjimą ir butinai tarp savęs susitarti ir tik tada galima tikėtis laimėjimo kovoje su kapitalu.

"LAISVĖ" PRIPAŽĮSTA LENKAMS VILNIŲ.

Brooklyno tovariščų organui "Laisvei" labai nepatiko, gerb. A Ivaškevičiaus skelbimas, tilpęs "Sandaros" 25 numeryje, kuriame yra raginama lietuviai, kad koveikiausiai pirktų nuosavybes Klaipėdoje ir neleistų ten užviešpatauti svetimtaučiams biznieriams.

Ta komunistų gazėta, norėdama lietuvius sulaikyti nuo ėjimo į savo pramonę, nejučiomis prasitarė, kad Klaipėdos kraštą ji pripažįsta vokiečiams, o visą Vilniją su musų sostine Vilniumi lenkams! Tas ekstra raudonųjų organas, norėdamas pakenkti — sulaikyti lietuvių ėjimą į prekybą, štai kaip piliozofuoja:

"Garsusis Klaipėdos "išvaduotojas" generolas Porčiapas (Ivaškevičius), kaip pasirodo, žada daryti Klaipėdoje geresnį gešeftą, negu darė Gabrys. Išklojęs tėvynės labui kokią šimtinę, jisai rengiasi išsikolektuoti milijonus. Pasiskaitykite tik jo apskelbimą, kuris tilpo Bostono "Sandaroje." Savo atviru ciniškumu tasai manifestas pralenkė net Bagočiaus ranka rašytus dokumentus."

"Pirkite namus, pirkite ukius. Dešimts tukstančių tuo duos penkesdešimts tukstančių. Vykite Vokiečius. Darykite naudą sau ir Lietuvos valdžiai. Tapkite milijonieriais."

"Taip ir išrodo, kad tą skelbimą rašė patsai Ponzi!"

"Kuo remia tasai žmogus savo tvirtinimą, kad Rusija vesianti visą prekybą per Klaipėdą? Juk Lietuva neturi su Rusija tiesioginės sienos. Visi Ivaškevičiaus tvirtinimai paremti tik... nesvietišku gobštumu ir nahališkumu."

"Ivaškevišius visą savo gešeftą budavoja ant katastrofinio markės puolimo. Bet Klaipėdoj jau įvesta litai. Beto, vietos žmonės (kaip ir visoj Vokietijoj) (suprask, čia "Laisvė" skaito Klaipėdos kraštą kaipo Vokietijos dalį —P-kas.) labai piktinasi doleriniais vilkais, kurie budavoja sau paločius iš prakaito ir ašarų vietos žmonių."

Čia "Laisvė", begindama Lietuvą nuo milijonierių, apsidengė avies kailiu, iš po kurio nejučiomis parodė savo vilkiškas iltis! Mat "Laisvei" nepatinka, kad lie[illegible] rengiasi į savo rankas [illegible] pramonę. Turbut ji nori, k[illegible]aipėdą užvaldytų jos tovariščai iš Maskvos ir padarytų Kapsuko kunigaikštystę; arba "Laisvė" jaustųs ant širdies daug lengviau, jei Klaipėdos pramonę užvaldytų Warszaviakai arba Vokietijos junkeriai ir Klaipėdos krašto gyventojus padarytų savo vergais. Taipgi "Laisvė" negali atsistebėti iš to, kad šiandieną į Klaipėdos pramonę įvesdinus tukstantį, ateityje gali buti gauda verties dešimts tukstančių. Reiškia. "Laisvei" visai neapeina musų šalies atbudavojimas ir jos šviesi ateitis, tegul tą kiti daro, o mes laukime, kada kaip Rusija "saulės nudeginta" badausime!

Taipgi "Laisvė" stebisi, kaip girdi, Rusija galės vesti savo prekybą per Klaipėdą, kadangi Lietuva su Rusija neturi tiesioginės sienos. Tuomi pasakymu "Laisvė" pilnoje šviesoje parodė savo veidą, keno agentas ji yra ir kam tarnauja. Ji taip sakydama, pripažįsta dabartinius Lietuvos rubežius ir sykiu lenkams Vilnių su visa jo apielinkė, kurią lenkai užgrobę sovi Lietuvos ir Rusijos tarpe! Argi dar neaišku, "Laisvės" redaktorių siekiai!?

Ištiesų "Laisviečiai" perdaug turi drąsos vadintis lietuviais, jei jiems lietuvių pastangos atbudavoti šalį yra tokios baisios! Girdi, vykite vokiečius, tapkite milijonieriais, —sušunka "Laisvė"... Pasak "Laisvės" tai Klaipėdoje tegul užviešpatauja vokiečių kapitalistai, supirkdami visas nuosavybes, kokios ten yra parduodamos; tegul jie tampa kapitalistais, o mes, — bukime jų vergais!

Reiškia, tai komunistų sapnuotojai per jos akinius neįsižiuri ir gana, kad Lietuva kada galutinai apsivalys nuo išlaukinių priešų, jos pramonė 100% pagėrės ir kiekvienas lietuvis, įsigijęs nuosavybes tokioje vietoje kaip Klaipėdoje, turės geras pasekmes. **P—kas.**

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNAS.

Karo invalidų dirbtuvės.

Lietuvos karo invalidų Komitetas jau pusė metų kaip įsikurė savo dirbtuves; rubų siuvyklą, batų siuvyklą ir graverio dirbtuvę. Rengiama kepurių siuvykla. Visos dirbtuvės yra Duonelaičio g. Nr. 37 karo muzėjaus raštinės kieme.

Kariuomenės vadas.

Kariuomenės vadu vėl paskirtas generolas Žukauskas, vietoj gen. Stanaičio.

Studentų ekskursija.

Lietuvių studentų Draugijos Užsienio Sekcija yra nutarusi, jeigu atsiras pakankamas norinčių skaičius padaryti šią vasarą ekskursiją į Latviją. Norintieji šioje ekskursijoje dalyvauti prašomi iki š. m. 20 dienos pranešti apie tai žodžiu arba raštu šiuo adresu: Kaunas Daukanto g-vė Nr. 20 b, 3 A. Dubriui.

Tarnautojų domei.

Valstybinių Įstaig. Tarnautojų Profesinės Sąjungos Kauno Skyriaus Valdyba gavo iš B-vės "Manufaktura" sutikimą siuti ir pardavinėti Sąjungos nariams rubus.

Iš esančių kainų, kurios, kaip pasirodo, yra žemesnės negu kitose panašiose prekybos įstaigose B-vė daro sąjungos nariams nuolaidą: užmokantiems visus pinigus iškarto imant drapanas —nuleidžiama 15 nuoš., išmokėjimui gi 5 nuoš. Nariai norintieji gauti iš Bendrovės rubų išmokėjimui privalo gauti garantiją iš 2-jų sąjungos narių ir per savo atstovą pristatyt Skyriaus Valdybai. Skyriaus Valdyba garantijas tvirtina ir pristato Bendrovei.

Užuojauta tarnautojams?

Valstybinių Įstaigų Tarnautojų Profesinės Sąjungos Kauno Skyriaus Valdyba padavė prašymą Ministerių Kabinetui, gauti Kabineto sutikimą sekvestruoti tarnautojų kirpyklai butą. Prašymą Ministerių Kabinetas atmetė.

Ar milicijai galima?

"Lietuvoj" buvo žinutė, kad musų piliečiai važinėdami dviračiais, neprisilaiko nustatytos tvarkos; dažniausiai juos galima sutikti važiuojant net ir šalygatviais. Taip elgtis yra neleistina ir milicija turi tą pridaboti.

Bet štai: birželio mėn. 5 d. apie 50 val. Vytauto prosp. pavyzdingas "tvarkdarys" — milicininkas 126. K. budamas net sargybos vietoje, su dviračiu 1098 Nr. tarp Laisvės al. ir Keistučio g-vės, pagal Prancuzų Konsulą, trotuaru keletą kartų visu smarkumu pravažiavo, priversdamas praeinančius piliečius pasitraukti į šalį.

Ar tas milicijos tarnautojams galima?

A. Kutkauskas išvažiavo.

Birželio 8 d. išvažiavo į Italiją žymusis musų operos solistas tenoras A. Kutkauskas. Jis mano rudenį grįžti vėl į operą.

VILNIUS.

Tikyba pinama su politika.

Elta praneša, kad Vilniuje per Dievo kuno šventės procesiją, vietoj Šventųjų paveikslų, kaikurie endekų ir valstybinių įstaigų namai buvę papuošti lenkų vėliavomis; ergo: prie bažnytinių apeigų pripinama politika.

(Pas mus Lietuvoj "krikščionys" taipgi bažnyčią naudoja savo partijos politiniams tikslams.)

Kratos.

Gegužės m. 30 d. vietos valdžia padarė ištisą eilę kratų lietuvių įstaigose ir privatiniuose butuose, butent: Centro Komitete, Liet. Laikinajam Komitete, Bieliausko ir p. E. Vileišienės butuose. Visur paimta tiek viešo, tiek privatinė korespondencija, dokumentai. Centro Komitete buvo klausiama, iš kur gaunama lėšos Komiteto įstaigoms laikyti ir ar turi santikių su Lietuvos vyriausybe. Laik. Kom. bute rakto nebuvo, tai policija išvertė duris. Lyginant su senesne praktika, šį kartą policija buvo labai smalsi, klausinėjusi ir tyrinėjusi be galo, be krašto.

Gabena kalėjiman.

Valkininkai, Dargužų sodžiaus mokytoją ir keletą vietos gyventojų vietos valdžia suėmė ir nugabeno Vilniaus kalėjiman.

KLAIPĖDA.

Invalidai.

Atvykusieji Kaunan Klaipėdos krašto invalidų atstovai, paduoda sekančių žinių ir prašymų. Krašte esą apie 3,000 įvairių invalidų. Daugelis jų neturi jokių pragyvenimo šaltinių. Skubotai prašoma valdžios pašalpos.

Kurortas.

Klaipėdos krašto kurortuosna — Juodkrantėn ir Sandkrugan privažiavo daug svečių. Pragyventi dienai (su butu ir visa kuo) reikalinga 12—15 litų. Oras paskutinėmis dienomis šaltas ir lietingas. Svečiai priversti sėdėti savo vasarnamiuose.

("L. žin.")

Birželio 3 d. Lietuvos universiteto rektorium išrinktas prof. Čepinskas, prorektorium prof. Bučys ir sekretorium prof. Vl. Lašas.

Kazys ir Dėdė

—Palauk, Dėde! Na, tai, kur taip skubinies klupinėdamas?

—O, Hello, hello, Kazy! baigali, nė nemačiau. Kadangi pereitą sykį sakei, kad pasiaiškįsi, kodėl tu priklausai prie tų bedievių, tai aš prisirinkau tiek daug faktų, kad tavo pasiaiškinimą į kavalkus sudaužysiu. Kad juos nepamirščiau skubinuos pas tave, visai nepatėmydamas, kad tu čia stovi.

—Ha, ha, ha, keistas žmogus iš tavęs, Dėde. Reiškia, pats prisipažįsti, kad ne savo protu gyveni. Jeigu tuos savo faktus bijai, kad nepamirštum, tai jau aišku, kad kas tau juos yra įkalbėjęs, na, o kiek juose yra teisybės, tai aišku, kad pats nežinai.

—Palauk, pamatysi, ar žinau ar ne, kada aš pradėsiu prirodynėti, kad tu turi klaidą susidėdamas su tais bedieviais, tai tu negalėdamas pasiteisinti, tuoj nurunysi!...

—Gerai, Dėde, — pasakyk man, ką tu turi mintyje žmogų vadindamas bedieviu? Kokius žmones skaitai bedieviais, ir kokį blogą tu matai iš tų tavo vadinamų "bedievių" pusės?

—Nagi, bedieviais aš vadinu tuos žmones, kurie yra tokie, kaip ir tu. Jus visi esate susirašę į tą bedevišką partiją, kurią vadinate Sandara, iš ten sėjate bedievybės sėklas; visaip rašote apie kunigus, na ir tokiu budu kovojate prieš tikėjimą. Na ir pasakyk tu man, Kazy, kokią gi tu naudą turi priklausydamas prie Sandaros? Argi negeriaus butų, kad sulaukęs šventadienio, vieton, kad eini į tą savo knygyną skaityti visokių bedieviškų knygų, — nueitumei į bažnyčią; išgirstume gražų pamokslą ir butum naudingas žmogus — tautai ir bažnyčiai...

—Gerai, Dėde, kad užsiminei, tai ir pašvęsime valandėlę laiko pakalbėti apie tai:

Visų pirmiausiai, Dėde, sakai klausimą, kokią aš turiu naudą priklausydamas prie Sandaros, kurią, Dėde, vadini bedieviška. Ant to aš turiu pasakyti, kad aš turiu tokią naudą, kurią yra sunku ir įvertinti. Reikia žinoti tą dalyką, kad prie Sandaros yra susispėtę tie žmonės, kurie kasdieną žengia progreso keliu, yra apsišvietę, suprantanti gyvenimą ir yra naudingi žmonijai. Tokiu budu, šiandieną aš skaitau sau už garbę, jei kas mane pavadina Sandariečiu, kad aš turiu progą buti tų žmonių tarpe, kurie skleidžia apšvietą; auklėja žmonėse susipratimą, kelia iš miego lietuvį darbininką, kad jis atidarytų akis ir pamatytų, kad ant jo sprando sėdi dykaduonis ir kušda jam į ausį, kad jį palaikius tamsybėje; neleidžia jam susiprasti, kad jis nepraregėtų ir savo akimis nepamatytų platų pasaulį, kuriame pasirinkęs kelią savo proto vedamas galėtų eiti į šviesesnę ateitį. Kaip Amerikoje Sandara, taip Lietuvoje Valstiečiai Liaudininkai, mato, kad šiandieną dar yra šimtai tukstančių musų brolių, kurie yra laikomi apjakinti tamsybėj, per kurią didelės gaujos dykaduonių tunka siurbdami jų kruviną prakaitą. Tad Sandara šiandien ir šaukia į lietuvių minias, kad kiekvienas lietuvis atidarytų akis ir praregėtų; kad mestų iš savo rankų tuos visus pabuklus, kurie jam yra įbraukti, kad jį tamsybėje palaikyti, o kad kiekvienas lietuvis bei lietuvė griebtųs į savo rankas naudingą knygą, kuri yra geriausias teisybės kardas, su kuria per apsišvietimą kiekvienas įžengia į šviesią ateitį.

Tai matai, Dėde, dėlko aš priklausau prie Sandaros.

—Gerai, Kazy, iš tavo paaiškinimo man atrodo, kad ta Sandara nėra tokia baisi organizacija, kaip kad musų klebonas aiškino per pamokslą pereitą nedėlią. Jis sakė, kad kiekvienas, kuris tik prisidės prie bedievių Sandariečių, tai nustos Dievo malonę, ir po mirties neįeis į dangaus karalystę, bet papuls į pragarą, kur šėtonas per amžius jį murdys vendančios smalos katile!

—Taigi, matai, Dėde, kiek nesąmonės yra tokiame pasakyme! Aš negaliu išsivaizdinti, iš kur galima gauti tiek drąsos suaugusiems žmonėms skelbti tokias nesąmones! Juk Sandara nėkuomet nėra nieko pasakius prieš tikėjimą, nėra niekam sakius, kad netikėtų, jei kuris tiki. Sandarai tokie dalykai visai nerupi, nes tai yra privatis žmogaus dalykas. Dėde, pats esi katalikas ir kasdieną kalbi poterius, kuriuose yra pasakyta, kad "kaip danguj, taip ir ant žemės." Reiškia, jei žmogus gyvendamas ant žemės busi tamsuolis ir kitų išnaudojamas vergas, tai tokiu pat busi ir danguje.

Tolesniai, Dėde, sakai, kad verčiau nueiti į bažnyčią, negu kad paskaityti kokią naudingą knygą. Aš turiu pasakyti, kad aš nesu priešingas tiems, kurie eina, bet aš pats neinu dėlto, kad bažnyčios šiandieną yra paverstos į mitingų sales, kur vieton skelbimo Kristaus mokslo, yra sėjama neapykanta ir šmeiž tai ant kitaip protaujančių žmonių. Juk Kristus yra pasakęs, kad mylėti artimą, kaip pats save. Tad pažiurėkime, ar šiandien tas yra daroma. Jeigu jau bažnyčiose buna skelbiama neapykanta prieš kitus, tai kur galima rasti sulyg katalikų tikėjimo tą meilę. Sandara, matydama tokį kunigų elgimąsi, nesidrovi prieš juos tarti teisybės žodį. Žinoma, tas jiems nepatinka, tai jie visokiais budais ir šmeižia Sandariečius. Tad, manau, kad tau, Dėde, bus aišku, kas yra Sandara; dėlko ji yra vadinama bedievika ir dėlko aš prie jos priklausau.

—Taip, Kazy, kaip man viską paaiškinai, tai aš dabar suprantu, kur teisybė. Tame klausime daugiaus aš tave nebaderiuosiu, nes, kaip aš matau, tai tu daugiau žinai negu aš. Palauk, ateinančią sąvaitę aš nueisiu pas kleboną ir jam papasakosiu tą, ką tu man sakei, tai žiurėsiu, ką jis pasakys, nes tavim tikėti negalima, gal tu mane fulini ir ant senatvės nori bedieviu padaryti. Ką jis man pasakys, tai kitą sąvaitę aš tau papasakosiu. Dabar aš ką tik sugrįžau iš Juozapininkų seimo, tai jaučiuosi labai suvargęs, tai eisiu pasilsėti.

—Tai pasakyk, Dėde, ką svarbaus nutarėte tame seime, gal suradote naujus budus kovoti prieš bedievius?

—Ką tu čia, vaike, surasi, kad ta bedievybė taip platinas, kad jokiu budu negali sulaikyti.

—Tai reikia pasidžiaugti, Dėde, nes ta jusų vadinama bedievybė, tai žmonių susipratimas, kas daug ko lemia musų ateičiai.

—Kokia čia, vaike, gali buti ateitis, nes kaip pasirodo, tai jau musų visi fondai tušti ir nežinia ka reikės daryti. Na tai gudbay, Kazy pasikalbėsime kitą kartą, aš tau pranešių savo seime įspudžius.

—Keliauk sveikas, Dėde!

Girkalniškis.

LIETUVIŲ TAUTOS TEATRAS.

Kaip jau visiems, kurie tik skaito lietuviškus laikraščius, žinoma, kad yra susitvėręs Lietuvių Tautos Teatras, kurio svarbiausis uždavinys yra supažindinti amerikiečius su lietuvių tauta.

Antruoju uždaviniu yra patraukti Amerikoj gimusius jaunuolius prie lietuviškumo — neduoti ištautėti ir duoti progos veikti savo tautos dirvoje.

Tveriantis Liet. Tautos Teatrui, kaip ir kiekvienos organizacijos darbo pradžioje, buvo girdima priešingų nuomonių. Net kaikurie laikraštininkai plačiomis išvadomis priešinosi Lietuvių Tautos Teatro organizavimui. Bet kaip laikraštininkai, taip ir kitokios rušies veikėjai susirupinę lietuviais jaunuoliais, Amerikoje gimusiais. Tad ar negeriausias budas prieiti prie to jaunimo, atšalančio nuo lietuvių per Lietuvių Tautos Teatrą? Mes jaunimą neužinteresuosime savo masiniais susirinkimais, nei savo kalbomis, nei savo ilgais, jiems nesuprantamais išvadžiojimais. Mes turime jaunimui duoti tą, ką visas pasaulis savo jaunuomenei teikia ir juos užinteresuoja, tai yra dailė. Lietuvių Tautos Teatras kaip tik tam atatinka. Čia jaunimas turės kuoplačiausią autonimiją lavintis ir veikti bile kurioj dailės srityj. Čia jiems — jaunimui nebus nubodus lavinimasis, nes bus lavinami kaip lietuvių, taip ir anglų kalbose. Išsilavinę neis vaidinti bei rodyti savo talento, savo gabumų kur sklepuose ar aludžių salėse, bet eis į pirmos rušies teatrų sales. Publika bus ne vien tik lietuviai, bet ir kitataučiai, amerikonai. Žodžiu, kuomet mes, lietuviai turėsime savo jaunimui duoti tą, ką duoda sveimtaučiai — nebus reikalo musų jaunuoliams eiti pas svetimtaučius ir neturėsime jokios baimės, kad musų jaunimas ištautės.

Šis dalykas gali buti visiems ganėtinai aiškus ir tą darbą privalo kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė remti. Iki rugpiučio 1 dienos yra nupigintas įstojimas į Lietuvių Tautos Teatrą, butent, $1.50, gi nuo rugpiučio 1 dienos jau bus $3.00. Argi tai yra sunki našta palyginant su tokia milžiniška nauda?

Broliai ir seserįs! Darbas yra pradėtas ir reikalingas musų visų prisidėjimas. Tad nelaukime neslaukimas nieko mums neatneš naudos. Belaukdami pasijusime, kad savo jaunosios kartos nebeturime.

Scherzo.

A.L.T.S. Kuopų Viršinikų ADRESAI.

1 Brooklyn, N. Y.
A. Mikalauskas, 123-125 Grand St.
2 Shenandoah, Pa.
Miss.M.Kudiniutė, 214 E. Lloyd St.
3 Mahanoy City, Pa.
St. Gegužis, 38 E. Main St.
5 kp., Baltimore Md.
K. Keidošius, 613 Redwood St.
6 Silver Creek, Pa.
P. Raudonaitis P. O. Bx 151
7 So. Boston, Mass.
S. Mockus, 366 Bolton St.
9 kp., Cambridge, Mass.
V. A. Visminas, 7 Broadway Terrace
10 New Haven, Conn.
V. Alksninis, 106 View St.
11 Waterbury, Conn.
A. Orantas, 52 Fox St.
12 Lawrence, Mass.
F. A. Kuncevičius, Sta. 12 BOX 476
13 kp., Westfield, Mass.
M. Žvalionis, 8 White St.
14 kp., Frackville, Pa.
K. Makauskas, 132 N. Balliet St.
15 Bridgeport, Conn.
E. Bukšintė, R. D. 4, BOX 69
16 kp., Worcester, Mass.
A. Kriaučialis, 325 Millbury St.
17 Grand Papids, Mich.
Greičaitis D., 1425 Hamilton Ave.
18 Cleveland, Ohio.
J. P. Garmus, 1329 St. Clair Ave.
19 Newark, N. J.
M. Dvareckas, 71 Warwick St.
20 kp., Haverhill, Mass.
J. Zavadskas, 62 Margin St.
21 Rochester, N. Y.
S. Klimaitis, 71 Haff St.
22 Newton Upper Falls, Mass.
S. Pačkauskas, 9 Riverside St.
23 Chicago, Ill.
K. J. Semaška. 1834 Wabansia ave.
24 kp., Montello, Mass.
A. Jazukevičius, 187 Ames St.
25 Chicago, Ill.
K. Vilkevičius, 656 W. 47th St.
26 Portsmouth, N. H.
Jonas Peckus, 129 Bartlett St.
27 Pittston, Pa.
A. Galinskas, 123 N. Mains St.
28 kp. McAdoo, Pa.
J. Matonis, Box 521
29 Detroit, Mich.
K. Šnuolis, 1407 Caniff Ave
30 Brooklyn, N. Y.
Ed. Zukauskas, 724 Ocean Parway
31 Rockford, Ill.
V. Grajauskas, 513 Lincoln Ave.
32 kp., New Britain, Conn.
B. J. Griškevičius, 43 Franklin St.
33 kp., Norwood, Mass.
J. M. Pečiulis, 37 Dean St.
34 Dayton, Ohio.
Tamas Sakaitis, 251 Alton Ave.
35 Racine, Wis.
M, Kasparaitis, 1420 Howe St.
36 Pittsburgh, Pa.
J. Virbickas, 149 Moultrie St.
37 Long Island City, N. Y.
A. Repečka, 283 Jackson Ave.
38 Paterson, N. J.
Dutkus J. 34 E. Main Street
39 Elizabeth, N. J.
B. Kopustaitis, 231 Pine St.
40 West Lynn, Mass.
V. Valkevičius, 431 Summer St.
42 kp., Philadelphia, Pa.
S. Civilis, 2634 E. Ontario St.
43 kp., Pittsburgh, Pa.
J. A. Katkus, 1219 Beawer ave.
45 kp., Cliffside, N. J.
J. A. Karsokas, P. O. BOX 236.
46 Hartford, Conn.
M. Mikalonis, 72 Cedar St.
47 Tamaqua, Pa.
Apanavičius A. 500 E. Union St.
48 Kenosha, Wis.
Pr. Žakareviče, 39 N. Edward St.
49 Lowell, Mass.
S. J. Saulėnas, 214 Charles St.
50 Canton, Mass.
J. Šimauskas, 236 Mechanic St.
52 Gardner, Mass.
M. Stakėnas, 219 Pine St.
54 Lewiston, Me.
J. N. Čereškevičia, P. O. Box 197.
55 Wilkes Barre, Pa.
J. Mickevičius, 59 Harkins Lane.
56 kp., Wanamie, Pa.
Alena Frankiutė, P. O. Box 27
57 kp. Union City, Conn.
Fel. Vilkas, 548 High St.
58 kp., Homestead, Pa.:
Bol. Mikelionis, 334 Second St.
59 Thompsonville, Conn.
J. F. Makoveckas, 51 Pleasant St.
60 Ansonia, Conn.
A. F. Čudžiunas, 95 Liberty St.
63 Perth Amboy, N. J.
J. Zaveckas, 719 Carson Ave.
64 Binghamton, N. Y.
A. Lepa, 37 Lake Ave.
65 Scranton, Pa.
Mrs. K.A. Garmus, 1102 Pierce St.
67 Amsterdam, N. Y.
Ad. Petryla, 123 E. Main St.
68 Providence, R. I.
P. Sinkevičius, 50 Wayne St.
69 Kingston, Pa.
S. Tamulevičius, 11 W. Grove. St.
72 kp., Los Angeles, Cal.
A. Jasulis, 315 W. 67 St.
2016 Allesandro St.
73. Greenfield, Mass.
S. J. Kazlauskas, 5 Lourel St.
74 kp. Bristol, Conn.
J, Zubrickas, P. O. BOX 83
75 kp., Chicago, Ill.
S. Grišius, 1822 So. Halsted St.
76 kp. Cicero, Ill.
J. Strumskis, 1243 So. 48-th ct.
77 kp. Chicago, Ill.
J. Vaišvilas, 4600 S. Paulina St.
78 Moterų kuopa, So. Boston, Mass.
O. Ivaškevičienė, 1622 Columbia Rd.
79 Moterų kuopa, Pittsburgh, Pa.
A. Akelaitė, 2217 Sarah St.
80 kp., Chicago, Ill.
V. Brazauskas, 2217 W. 23-rd Pl.
81 kp., Hulson, Mass.
S. Trakimas, 7 Mason St.
82 kp., Brighton, Mass.
S. Raila, 17 Waverly St.

P. S. — Jeigu kurių antrašai butų negerai paduoti, malonėkite pranešti, tai pataisysime.

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Diegliu
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai **Pain-Expelleris** turi **INKARO** vaisbaženklį.

Paješkojimai

PAJIEŠKAU žemaičio Antano ir Agotos žemaičiutės po vyru Kazlauskienės. Visi iš Strielčiškių, Vilniaus rėdybos, Trakų pavieto, Valkininkų parapijos ir valsčiaus. Malonėkite atsišaukti —turių svarbių žinių iš Lietuvos.

Karolina Marcinkonienė,
140 River St., Haverhill, Mass.

VAKACIJŲ LANKYTOJAI

Norėdami praleisti laiką ant ukės, galite užsisakyti kambarius iš anksto pas mus.

M. JURGELIUNIENĖ,
688 N. Main St.,
Montello, Mass.

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

71 METŲ JAUNAS IR NIEKO PAS NIEKĄ NEPRAŠO.
Sako šitas vaistas yra tikras nervų ir kuno tverėjas.

Geo. W. Riley iš Anabel, Mo. rašo: "Esu 71 metų jaunas. Nuo to laiko kaip aš pradėjau imti Nuga-Tone'ą nieko iš nieko nereikalauju. Jei man prieina susitikti su audra, tai aš paimu Nuga-Tone'o tabletą. Daugelis mano mylimųjų yra palaidoti kapuose, kurie galėjo laimingai gyventi, jei jie butų ėmę Nuga-Tone'ą." Šitas didysis Nervų, Kraujo ir Kuno Tverėjas yra lygiai geras seniems ir jauniems, vyrams ir moterims. Jis duoda stiprumą ir drąsą audrai išlaikyti. Per 35 metus Nuga-Tone'o receptas buvo vartojamas nepalyginamu pasisekimu. Priimk tik tikrąjį Nuga-Tone'ą. Pamėgink jį pats ir įsitikrink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai, pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDA-

"ŽELMENIJA"

PASINAUDOKITE ŠIA PASKUTINE PROGA, NES PIRMŲJŲ NUMERIŲ MAŽAI JAU YRA.
Populiariškas žurnalas, pašvęstas vien tik Augalų aprašymui.
Kas prisiųs $2.00, tai gaus septynias knygeles, tai "Želmenijos" pirmuosius numerius, Vol. 1: Nr. 1, 2 ir 3. Taipgi Vol. 2: Nr. 1, 2, 3 ir 4.

Šias septynias Knygeles gausi už mažą kainą, tik $2.00.
Rašydami adresuokite:
P. A. JATUL,
P. O. BOX 2128, BOSTON, MASS.
P. S. Žinokite, kad "želmenija" yra su paveikslais gėlių ir Botanikos mokslavyrių fotografijomis.
Rašydami pažymėkit, jog sužinojote "Sandaroje."

Mauša Olim

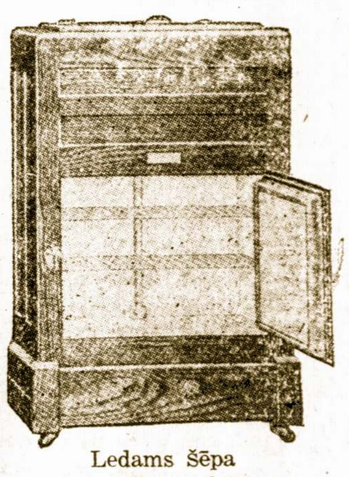

Ledams Šėpa
nuo $12 ir aukščiau.

So. Bostoniečiams gerai žinomas senas biznierius, nes varau biznį So. Bostone per 26 metus. Užlaikau visokių gyvenimui rakandų, kokių kas pageidauja.

Tad So. Bostono lietuvius reikale kviečiu pas mane ateiti, o suteiksiu gerą patarnavimą. Pas mane galite gauti: Lovų, Pečių, Ledams šiepų (ice box), vaikams vežimėlių ir kitokių visokių gyvenimui reikalingų dalykų. Pristatome netik į visas dalis Bostono, bet ir į apielinkius miestus. Mes kalbame lietuviškai.

Mauša Olim
388 Broadway So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

WORCESTER, MASS.

Tulas "žvalgas" iš Worcester "Dar-ke" nesiliauja darkęs pažangiųjų ir it katē su pusle žirnių pripilta barškina apie "laisvamanius."

Pirmiausia užsipuola ant "laisvamanių tēvuko", t. y. turbut ant p. Paltanavičiaus "Amerikos Lietuvio" leidējo, kad klerikalams laimējus į seimą uždējo antgalvį didelēmis raidēmis. Na ir kas tokio blogo? Juk seimo susitvarkymas yra svarbi žinia. Užsipuoli, brolau "žvalge,' ant "laisvamanių," bet prirodykie, kur ir kada "laisvamaniai" jus, t. y. Romos agentus, kaip tamsta vadini vadus, užkabinējo bei šmeižē? Niekur. Bet jusų "vadai" tai bažnytēlę pavertē į bolševių salę, ir retai pasitaiko pamokslas, kad neužkabinētų pažangiųjų lietuvių. Ir tas gēda daro bažnyčiai, kad vien girdima iš ambono pliovonēs.

Bet kaip jus, ubagai dvasioj, nerēksite, o "laisvamaniai" vistiek auga. Pakenkimui Tarybai pasisamdēte ukę, bet Tarybą yra nutarusi nelaikyti piknikų, na ir įkišote per užvydą keletą dolerių ir ką atsiekēt? Nagi nieko. Nusipirkote duobę, kurioj ir davatkos nevisos nori buti, bet bēga į Bendrovēs parką. Ir čia gal "laisvamaniai" kalti? "Laisvamaniai" anaiptol neprašo jusų klerikališkos malonybēs, kad juos į savo duobę priimtumēte.

Vien tik tokie "žvalgai" ir sēbrai ir griauna tautišką darbą. Juk kiek jus neprisipirksite romiškų duobių, tai Lietuvą tas visai nešildo, tik šildo airių vyskupus, ir turite vietą išnaudojimui tamsių buriučių.

Tamsta, neturēdamas jau ką berašyti, tai ir tokius nonsensus rašai, kad "protas per nosį išvarvējo." Mat, pats pagal save sprendi.

Na, klausimas: su kokiu gi tikslu važiavo jusų klebonēlis? Budami patys gan neaiškioj padētyj, tai pradedat šukauti ant kitų.

Pirm išsilupkite rąstą iš savo akies, o tada jiekokite krislų pas "laisvamanius."

J. Aras.

Iš kur Valstijos Gavo Savo Vardus

Kuomet kalbi apie Kaliforniją, Nebraską ar kitą valstiją, ar Suv. Valstijų teritoriją, ar nors sykį pamąstai kaip ta valstija, ir kodēl, gavo tokį vardą?

Iš 48 valstijų, vieno distrikto, dviejų teritorijų ir dviejų valdymų, dvidešimts-septyni vardai paeina nuo indijonų, septyni vardai nuo ispanų ar lotynų, septyniolika pavardinti senų kraštų vietos ar žmonių vardais arba paeina nuo Anglijos. Tik vienos valstijos vardas, Vermont, yra Francuziškas.

Peržiurēkime vardus, kuriuos indijonai davē valstijoms prieš atsiradimą baltų žmonių Amerikoje.

Indijonų gentis užvardino Alabamą, tas vardas reiškia "aš valau žemę."

Alaska, yra eskimo žmonių žodis ir reiškia "didžioji šalis."

Arizona, reiškia "šalis mažai šaltinių."

Arkansas, yra indijonų genties vardas.

Connecticut, reiškia "ilgos upēs šalis."

Idaho, reiškia "šviesa ant kalnų."

Illinois, indijonų kalboje reiškia "vyrų upē."

Iowa, yra indijonų genties vardas ir reiškia "miegaliai."

Kansas, yra indijonų genties vardas.

Kentucky, reiškia "rytojaus žemēje."

Massachusetts, reiškia "vieta didžiausiuose kalnuose."

Michigan, reiškia "didelis ežeras."

Minnesota, reiškia "tamsus vanduo."

Mississippi, reiškia "žuvų upē."

Missouri, yra Sioux indijonų gentēs vardas.

Nebraska, reiškia "plati upē."

Dakota, reiškia "suvienyti draugai."

Ohio, Iriquois indijonų žodis, kuris reiškia "didelis."

Oklahoma, reiškia "raudonų žmonių žemē."

Tennessee, reiškia "sulenktas šaukštukas."

Texas, reiškia "draugų žemē.'

Utah, yra žemē indijonų genties, Utes.

Wisconsin, pavardintas vardu indijonų, kurie ten apsigyveno.

Wyoming, reiškia "kalnų ir klonių žemē."

Išpanų kunigai ir tyrinētojai, kurie buvo pirmiausi dēti kojas pietų valstijose ir ant Ramiojo Okeano, davē ispaniškus ar lotyniškus vardus toms vietoms, kurias jie rado. Pietų Kalifornia buvo jiems perkaršta, todēl jie davē lotynišką vardą, kas reiškia "karštas pečius."

Kolorados upēs vanduo jiems atrodē raudonas dēl upēs raudono purvo ir jie pavadino tą upę "raudona upe," ar kolorado upē.' Valstija vēliaus paēmē savo vardą nuo tos upēs.

Florida, yra sutrumpinimas ispanų žodžių dēl Verbų nedēlios (Pascua Florida), kvietkų šventē, ir ta valstija gavo savo vardą todēl, jog ispanų ištyrinētojas Ponce de Leon pirmiausia atkeliavo į Floridą ant Verbų nedēlios, 1512 m.

Montana, yra ispanų žodis, "kalnuota."

Nevada, reiškia "apsnieguota."

Oregon reiškia "šalis vyrų su didžiomis ausimis." Ispanų vardas indijonams.

Philipines, yra sutrumpintas ispanų vardas "Islas Filipines," Pilypo sala, užvardinta pagarboj Ispanijos kunigo Filipo.

Porto Rico, ispaniškai, "turtingas uostas."

Valstijos, kurios buvo užvardytos Anglų ir Francuzų su vardais žmonių ir vietų Europoje yra: District of Columbia, užvardinta po Christopher Columbus.

Deleware, užvardinta vardu Lord de la War, iš Anglijos, kuris atkeliavo į Deleware įlanką 1610 m.

Georgia, ima vardą nuo Anglijos karaliaus Jurgio II.

Indiana, arba "indijonų žemē."

Louisiana, arba "Liudviko žemē," užvardinta vardu Francijos karaliaus Liudviko XIV.

Maine, užvardinta Francuzų provincijos vardu "Maine," kuri buvo savastis Anglijos karalienēs, Henrietta Marie, žmona karaliaus Karolio II.

Maryland, ēmē vardą nuo tos pačios karalienēs, Henrietta, Marie, "marēs žemē."

New Hampshire, vardas paējo iš Anglijos nuo vietos "Hampshire."

New Jersey, ēmē vardą nuo Anglijos salos, "Jersey."

New Yorkas, ēmē vardą nuo kunigaikščio York, kuriam jo brolis, Anglijos karalius Karolius I, davē tą žemę.

Šiaurių ir Pietų Carolinos, užvardintos vardais Karolio IX iš Francijos. Vardas reiškē "Karoliaus žemē."

Pennsylvania, arba "Penn'o miškai" gavo vardą nuo William Penn, kuris 1681 m. gavo valstijai dokumentą nuo karaliaus Karolio II iš Anglijos, kaipo užmokējimą paskolos, kurią Britų valdžia buvo kalta Penn'o tēvui. Penn vadino tą žemę "Sylvania," arba "miškų apaugusi šalis," bet karalius pridējo vardą Penn.

Rhode Island buvo tik vardas mažos salos, kur miestas Newport radosi. Ta valstija buvo vadinta "Providence Pliantacija." Vēliaus tas vardas "Rhode Island" buvo duotas visai valstijai. Yra užvardyta tuo vardu, Rhode, maža turkiška sala, netoli nuo Smirnos.

Virginia, arba "nekaltos mergelēs žemē," užvardinta Elzbietos, dukters karaliaus Henriko VIII. Ji buvo vadinta Anglijos nekalta karalienē.

Washingtono valstija gauna savo vardą nuo Jurgio Washingtono.

Vermont, yra Francuzų vardas ir reiškia "žali kalnai." Yra sakyta, jog ištyrinētojas Samuel de Shamplain davē tą vardą, kuomet jis pamatē žalius kalnus nuo ežero, kuris vēliaus tapo įvardytas jo vardu.

F. L. I. S.

Sovietų Rusijos Finansai.

Ilgą laiką Rusijos komunistai stengēsi įtikinti pasaulį, kad Rusijos turtai neišsemiami. Jie greičiausiai ir patys, ypač iš pradžios tuo tikējo. 1919 metais komunistų atstovas Amerikoje Martens, įteikē Vilsonui memorandumą, kuriame rašē, kad Rusija norinti pirkti Jungt. Valstybēse už du milijardu dolerių prekių, kurių sąrašas buvo pridētas prie pačio memorandumo. Tas prekes Martens siulijo apmokēti auksu, brangiais kailiais, odomis ir kitomis žaliomis medžiagomis. Leninas ir kiti komunistų atstovai ne kartą sakē, jog lig tik bus nuimta ekonominē blokada nuo Rusijos, tai jie užplukdys pasaulį savo auksu ir žaliomis medžiagomis.

Užsieniai nors skeptingai klausē komunistų pasigyrimų, bet tikējo Rusijos turtingumu. Todēl rusų rublis, kad ir žemu kursu, vis tik buvo perkamas užsieniuose. Komunistai naudojosi užsienių naivumu, spausdino bilijonus rublių ir pirko kur galēdami aukso valiutą. Katastrofinga Rusijos padētis ir jos visiškas neturtas paaiškējo tik Genujos konferencijoj, kur Sovietų komisaras Sokolnikov-Briliantas atidengē visas kortas ir prašē Europos paskolinti bent tris milijardus aukso rublių.

Žinoma, Europoje niekas nē manyti nepamanē skolinti komunistams.

Popieriniai pinigai.

Kiek yra paleista popierinių pinigų — niekas, turbuti, nē patys komunistai nežino. 1922-metų gale Rusijoje už dol. reikējo mokēti jau apie 50 ir daugiau milijonų rublių. Todēl Sovietų valdžia 1923 m. pradžioje ilgai negalvodama atmetē šešis nulius, darydama tuo budu miliono vienetų devalvaciją. Bet ši devalvacija dalyko pataisyti negalējo: prie skaičių vēlek pradējo sparčiai augti nuliai, taip kad reikēs ilgai netrukus daryti naują devalvaciją.

Nežiurint to, kad leidžiamų ženklų skaičiai siekia dvylikos ir penkiolikos nulių, krašte labai truksta popierinių pinigų.

Spausdinimo išlaidos, tur but, toli peršoka atspausdintų pinigų vertę, nes biudžetas šiam reikalui numato 45 milijonus aukso rublių. Prie spausdinimo dirba 14,000 darbininkų pasikeisdami trimis atmainomis. Gi narkomfino (finansų ministerijos), kuris daugiausia užsiima šios makulaturos platinimu, biudžetas siekia 160 milijonų aukso rublių.

Gyventojų labai sunki padētis: jie žino, kad popieriniai pinigai neturi jokios vertēs, bet apsieiti be jų irgi sunku, nes reikia turēti kokį nors vertybēs mastą ir mainų tarpininką. Be to, valdžia už atsisakymą imti Sovietų rublius smarkiai baudžia.

Pereitų metų lapkričio mēnesį Sovietų valdžia paskelbē dekretą apie aukso valiutos, červoncų, išleidimą. Dekrete buvo nustatyta červonco metalo sudētis (apie 10 rublių auksu) ir kiti aukso valiutos privalumai. Tačiau pažadētų aukso červoncų vietoje išējo tik popieriniai. Aukso červoncai dar iki šiol nepasirodē. Jie, žinoma, ir negali pasirodyti, nes aukso sovietų valdžia, kaipo pati sako, turi apie 40 milijonų rublių.

Be to, jeigu auksiniai pinigai išeitų apyvarton, tai jie bematant išnyktų. Teisybē, Sov. valdžia tikrina, kad červoncai yra pilnai padengti auksu, aukso valiuta, trumpalaikiais vekseliais, prekēmis. Tačiau žmonēs netiki šiais tikrinimais. Todēl nežiurint to, kad skelbiamas kas dvi sąvaitēs gosbanko balansas, kuris rodo pilną červoncų padengimą, vis tik niekas nominale aukso kaina jų imti nenori: tiek darbininkai, tiek valstiečiai, tiek pirkliai ir nepmanai. Visi stengiasi gauti arba gryno aukso, arba užsienių aukso valiutą.

Červoncai daugiausia vaikščioja tik tarp valstybēs bankų, trestų ir kitokių valdžios įstaigų.

Biudžetas. Sovietų valdžia paskelbē šiemet kovo mēnesį pirmą kartą biudžetą 1922—1923 m. Biudžeto metai prasideda spalių mēnesį.

Biudžetas 1922—1923 m. sustatytas aukso rubliais ir numato 971,295,337 rubl. pajamų ir 1,418,816,452 r. išlaidų. Tuo budu deficitas siektų 447,521,115 rublių. Palyginimui pridēsiu, kad Rusijos biudžetas 1914 m. rodē 3,521,700,000 r. pajamų ir 3,202,600,000 išlaidų, taip kad pajamos ne tik balansavo išlaidas, bet dar davē porą šimtų milijonų pertekliaus. Žinoma, iškilęs karas viską sumaišē. Gi biudžetas 1916 m. karo metu, rodē 3,985,210,520 r. pajamų ir 4,325,000,000 r. išlaidų.

Taigi Sovietų biudžetas kad ir rodo didelį deficitą, vis tik šiems laikams butų netaip baisus, jeigu jis sutiktų su tikrenybe. Bet žinovai tvirtina, kad tai grynai popieriaus dalykas ir į tikrenybę nē kiek nepanašus. Nereikia nē didelio kritiko, kad pasakius, jog be pastovios valiutos negalima sustatyti jokių tikrų sąmatų: valiutos svyravimas visus apskaitymus sugriauna. Teisybē, Sovietų finansistai biudžeto apskaitymui pamatan dējo prekių bendrą indeksą (prekių išvedimas kainų aukso valiuta) ir červoncų kursą. Tačiaus aišku, kad abu šiuodu mastu — labai nepastoviu ir sunkiai apčiuopiamu. Taigi biudžeto sąmata tikrenybēs atžvilgiu yra labai įtartina.

Įdomu pažiurēti atskirų biudžeto pajamų ir išlaidų pozicijų.

Didžiausią pajamų pozicija sudaro tiesioginiai mokesčiai, 363,594,212 r., kurių žymiausioji dalis — nuo maisto dalykų, nes kitų tiesioginių mokesčių šaltinių yra labai maža. Tuo bu-

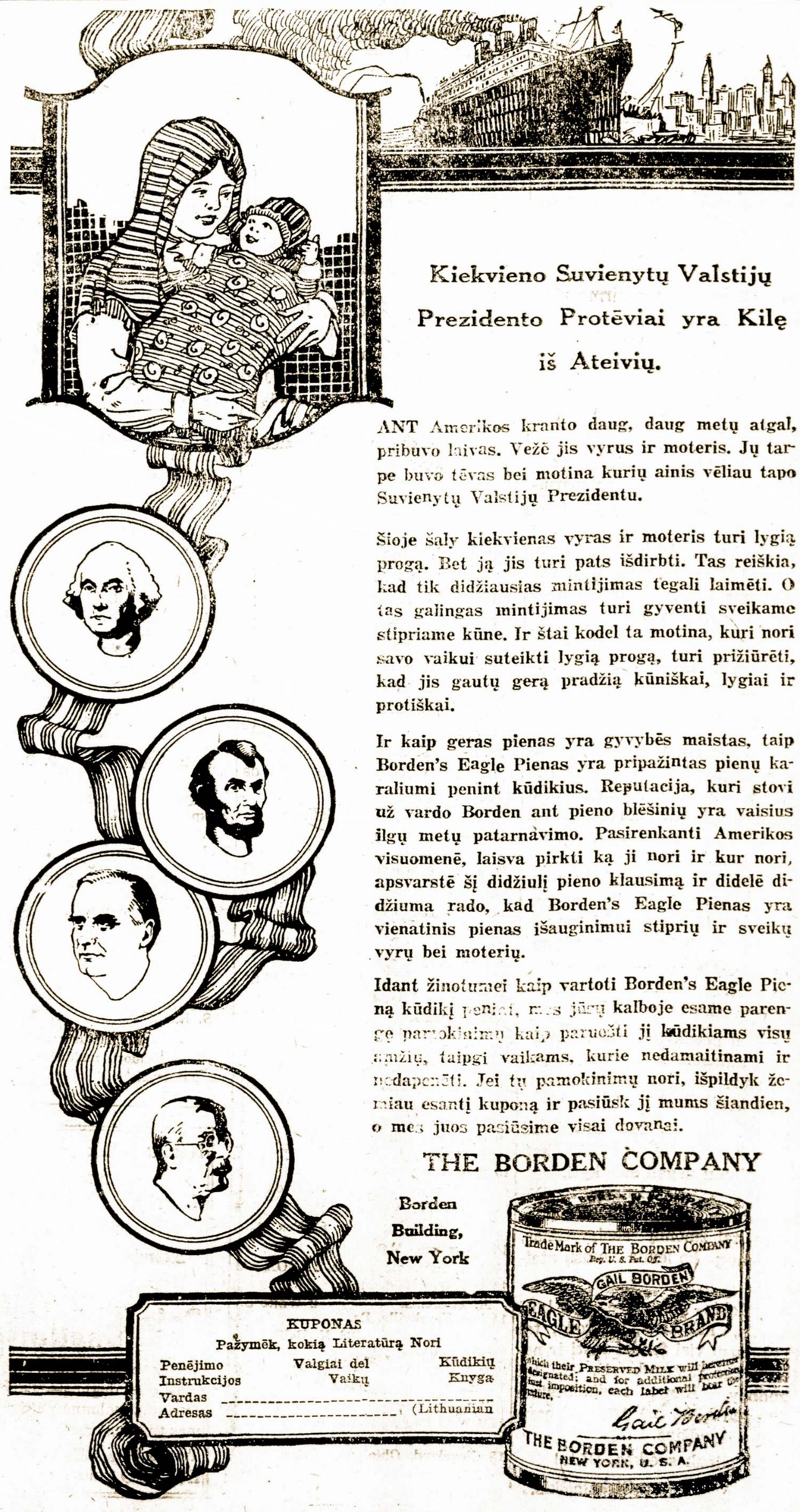

du šie mokesčiai sunkiausiai guls ant valstiečių. Caro laikais tiesioginiai mokesčiai sudarydavo gana nežymią pajamų dalį: apie 250 milijonų.

Netiesioginiai mokesčiai Sovietų biudžete sudaro 153,918,-083 r. Apie šitą poziciją, kurią sudaro pajamos vnieštorgo, monopolių: kaip druskos, cukraus, naftos, degtinės ir k. sunku kas nors tikrą pasakyti. Caro laikais netiesioginiai mokesčiai sudarydavo apie pusę visų pajamų.

Toliau eina geležinkelių pajamos, kurių numatoma 349,199,-495 r. Šis skaičius, be abejo, bus žymiai perdėtas. Nors prie caro geležinkeliai davė, apskritai skaitant apie 900,000,000 r., bet visi žinovai tvirtina, kad dabar Rusijos geležinkeliai atlieka tik 7 — 10 nuoš. to, ką atlikdavo prieš karą. Be to, jie veža daugiausia valdžios krovinius. Visiems žinoma, kad daugelyje pašalinių linijų traukiniai eina tik du—tris kartus sąvaitėje. Pietų Rusijoj nemaža linijų visai uždengta.

Nuo valstybės turtų tikimąsi gauti 46,449,000 r. Ši pajamų pozicija butų mažoka dėl valstybės, kurioje viskas suvalstybinta. Iš Sovietų trestų ir bankų laukiama 16,379,683 r. — irgi labai menkas skaičius.

Muitai, kurie prieš karą duodavo vidutiniškai apie 400 mil., sovietų biudžete rodo tik 15,-639,725 r. poziciją. Prieš karą Rusijos užsienių prekybos eksportas ir importas kartu sudarydavo apie pustrečio milijardo apyvartos. Tuo tarpu 1921 m. Rusijos užsienių prekybos apyvarta, oficialiais šaltiniais, siekė tik 200 milijonų, iš kurių tačiau eksportui tenka vos 15 milijonų! Prieš karą, imant vidutiniškai, viena gubernija eksportuodavo daugiau, negu dabar visa Rusija. Nes visa Rusija prieš karą eksportuodavo vidutiniškai už 1 milijardą rubl. Taigi šiandien Rusijos užsienių prekyba susideda beveik tik iš importo, nes eksportas sudaro vos apie 7½ nuoš. visos apyvartos. 1922 m. suvestos statistikos dar neteko matyti. Tačiau rusai giriasi, jog eksportas žymiai padidėjęs.

Prie tokios užsienių prekybos, žinoma, gerų finansų laukti negalima.

Pagaliau įvairių pajamų pozicija sudaro 876,574 rublius.

Išlaidų sąmatą valdžios įstaigos nustatė 2,202,408,228 r. Tačiau biudžeto komisija sumažino ją iki 1,418,816,517 r.

Valdžios įstaigų sąmatoje atskiros pozicijos atrodė šitaip:

Karo reikalams 379,268,452,
Susisiekimo 639,505,290,
Vidaus 117,636,856,
Finansų 265,791,163,
Švietimo 48,220,130,
Teisingumo 7,321,321,
Sveikatos 15,802,850,
Pramonės 193,973,474,

Atliekama suma eina kitiems smulkesniems reikalams.

Pažymėtini maži skaičiai teisingumo ir sveikatos reikalams.

Prieš karą sveikatos reikalai priklausė prie vidaus reik. ministerijos, kuri gaudavo vidutiniškai apie 200 milijonų. Kiek iš tos sumos ėjo sveikatos reikalams — negalėjau susekti. Teisingumo ministerija prieš karą gaudavo apie 100 milijonų. Švietimui prieš karą vidutiniškai buvo skiriama apie 150 milijonų, taigi daugiau, negu tris kartus tiek, kaip dabar. Šitaip tai atrodo Sovietų Rusijos biudžeto sąmata šiems metams. Kaip jau esu sakęs, nors tas biudžetas rodo didelį deficitą, vis tik jis dar nebutų musų laikams labai baisus, jeigu atsakytų realybei. Juk daugelio šalių biudžetai šiandien rodo dar didelius deficitus.

Tačiau visas dalykas pareina nuo to, kiek jis atsako realybei.

Kai dėl pajamų, tai prie daugelio pozicijų reikia pastatyti po kelis klausimo ženklus. Tik vietos trukumas čia neleidžia išvesti gilesnę tų pozicijų kritiką.

Kai dėl išlaidų, tai kiekvienas paklaus: o kur gi čia išlaidos, reikalingos trečiam internacionalui išlaikyti komunistinei propagandai užsieniuose varyti, gausingos subsidijos užsienių komunistams?

Šios išlaidos sudaro slaptas pozicijas, gal didesnes už daugelį parodytų, o jos juk taip pat turi buti padengtos iš bendrų valstybės pajamų.

Taigi iš tikrųjų Sovietų Rusijos biudžetas turi atrodyti daug prasčiau, ir oficialųs skaičiai gali mums duoti tik tolimą supratimą apie jo tikrą padėtį.

("Liet.") **Vygandas.**

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

Jau pasibaigė narių atskaita, kuri ėjo per keletą organo numerių, ir jau galima suvesti abelnos skaitlinės. Jos, teisybė, nėra malonios, bet, žinodami, kur mes stovime, galėsime rasti budus toliaus veikimą pakelti. Taigi 1919 metais TMD. turėjo 1,409 pilnai užsimokėjusius narius ir 66 gyvuojančias kuopas; 1920 metais narių gi buvo 917, o kuopų 54; 1921 — narių 685, kuopų 48; 1922 — narių 616, o kuopų 45. Už 1923 metus užsimokėjo iki kovo pradžios tik 27 nariai iš septynių kuopų. Taigi palyginus su 1919 metais skaičius užsimokėjusių narių labai nupuolė. Priežastis tame labiausia guli netikume išleistų knygų ir važiavimas narių į Lietuvą, bei abelnas apsnudimas, kuris apėmė Amerikos lietuvius kulturos darbo laukuose. Didžiuma jau paseno ir nebepaiso kaip save gyvenimui toliau palavinti, o jaunuomenė gi suamerikonėjusi. Tas viskas, regis, kliudė TMD. darbui. Vienok organizacija gyvuoja ir rengiasi leisti veikalus gerus.

"Kulturos" B-vė kreipėsi prie musų Centro Valdybos su pasiulymu užmegsti artimesnius ryšius. Tie ryšiai, dabartiniu momentu, reikšis labiausia tuomi, kad mes duosime dolerių, o jie tais doleriais šelps savus rašytojus ir leis raštus, kuriuos pardavinės Lietuvoje ir dalins musų nariams. Tokis susitarimas nebutų mums blėdingas, kadangi musų amerikietiški inteligentai neįstengia parodyti kokio nors veikimo literaturoje, kad galima butų jų raštus leisti čionai. Jie net išversti kokį mokslo veikalą nepajiegia. Bet, susidedant į bendrą darbą su "Kulturos" B-ve reikia apsižiurėti: (1) kad iš jos parduodamų knygų mums eitų pelno, arba, kitais žodžiais, sakant, kad musų doleriai grįžtų nors dalinai ir galėtų toliau tęsti švietimo darbą; (2) kad tie Lietuvos inteligentai tikrai gamintų leidimui gerus veikalus, o ne pasenusius ir senos rusų dvasios, kaip kad daugelis verčia ar ruošia. Lietuvos inteligentai negerbia amerikiečių. Tas buvo įrodyta atvejų atvejais. Jie tik nori musų dolerių. Todėl einant su jais į kokias sutartis reikia apsižiurėti.

PASIULO IŠLEISTI KIPLINGO VEIKALĄ.

Gerbiamieji Tamstos:—

Aš turiu išvertęs Kipplingo veikalą, vardu "Džungliai." Tuo tarpu išverčiau tik pirmąsias knygas. Neturėdamas savo lėšų šiam veikalui išleisti, kreipiuosi prie Jusų, prašydamas tą darbą padryti. Rankraštį galėčiau Jums tuoj prisiųsti, tik prašyčiau man greitai atsakyti, kuriomis sąlygomis jį nuo manęs paimtute. Kalba pertaisyta ir švariai parašyti ant vienos lapo pusės — spaudai paruošta. Jeigu imtute spaudinti pirmąsias knygas, tai prašau duoti pasiulymą ir dėl antrų knygų išvertimo ir priruošimo.

Verčiau iš rusų kalbos, naujausio išleidimo 1922 m.

Prašau netrukus atsakyti.

Su pag. **J. Dragašius.**

Kaunas,
1923 m. gegužės 29 d.

Sandaros Dovanos

Pradedant su birželio 21 d. iki rugpiučio 30 d. Sandara duos savo metiniams skaitytojams arba naujiems nariams sekančias dovanas:

1) SVETIMOJ PADANGĖJ PAVAULIO VERPETUOSE. Didelė eilių knyga, kurioje telpa 200 įvairių eilių. Knyga pagražinta su visokiais dailės piešiniais, kaina $2.00.

Kiekvienas, kuris užsiprenumeruos "Sandarą" ant metų laiko užsimokėdamas $2.50, arba kuris prisirašys prie Sandaros užsimokėdamas už visus metus $3.00, gaus šią knygą DYKAI.

2) ŽMOGAUS PAREIGOS. Taipgi didelė knyga, 244 pusl., kuri yra naudinga kiekvienam žmogui, kaina $1.00.

Kiekvienas metinis skaitytojas arba narys gaus šią knygą DOVANAI.

Tad kiekvienas pasinaudokite šia puikia proga, įsigydami vieną iš šių dviejų dovanų. Taipgi suteiksime dovaną ir tiems, kurie užrašys "Sandarą" savo giminėms Lietuvoje užmokėdami $3.00 už visus metus. Vieną minėtų knygų pasiųsime prenumeratoriui arba sykiu su laikraščių pasiųsime jo giminei Lietuvon.

Duodami šias dideles nepaprastas dovanas naujiems skaitytojams bei nariams nenorime pamiršti ir senųjų skaitytojų arba narių. Tad kiekvienas "Sandaros" skaitytojas bei narys, kurio mokestis yra užmokėta iki šių metų birželio mėnesio, ir atnaujįs savo prenumeratą arba narinę mokestį už visus metus, gali gauti DOVANAI vieną iš minėtų knygų. Arba kiekvienas skaitytojas arba narys, kurio mokestis yra užvilkta, užmokės užvilktą mokestį iki birželio mėnesio ir užmokės iškalno už visus metus, gaus vieną iš šiųknygų DOVANAI.

Tad kuris norite gauti šias dideles puikias dovanas pasi skubinkite. Nepamirškite, kad šios didelės dovanos bus duodamos tik iki rugpiučio (August) 30 d., 1923 m. Siųsdami prenumeratą arba narines mokestis, pažymėkite kurią dovaną norit, adresuodami:

SANDAROS ADM.

327 E St. Boston 27, Mass.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave

CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave

CHICAGO, ILL.
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St

MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St
A. M. Lanška, 672 N. Main St
Boston Sales Co. 678 Main St

NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St

LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.

BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.

BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

SANDARIEČIAI! SKAITYKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ" IR PRIKALBINKIT NAUJŲ SKAITYTOJŲ, BEI UŽRAŠYKIT SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE.

PASISKUBINKIT UŽSIRAŠYTI "DIRVĄ"

Nuo 25-to numerio "DIRVOJE" spaudinama garsaus viso pasaulio literaturoje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai žydas." kaina metams $2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS

Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.

1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina $1.; 2) Gaigės, dvimėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po $1; 3) Kauno miesto albumas, 54 paveikslai Kauno, kaina $1; 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.; 5) Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina $1; 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvuoti paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina $2. Agentams nuleidžiame nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje." Užsakymus su pinigais siųskite sekančiu adresu:

"DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.

307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Didelės Dovanos

Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK SĄVAITĖJE pradedant su RUGSĖJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo naujų metų $4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĘ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. — $1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2.—Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĘ" ant metų tam metinė prenumerata TIK $3.50.

Adresuokite:

"VIENYBĖ"

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratorija.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Pr. Žyvatas

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.

LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve

Patyręs dentistas prieinamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P,M, Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston. Mass.

Telephone South Boston, 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Vietos žinios.

SANDARIETIS SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS.

A. L. T. Sandaros 7 kp. narys, Vincas Jankauskas, šiomis dienomis sugrįžo ir stojo vėl į Sandaros eiles su energija ir patrijotizmu.

Vardan 7 kp. sveikimu grįžusį prie Sandaros Tėvynainį.

Man teko plačiai išsikalbėti apie Lietuvos padėjimą, na ir visapusiškai įmant, tai Lietuvos gyvenimas yra neblogas, tik tuom yra didžiausias vargas Lietuvos gyventojams, kad neturi apšvietos, valdžia kokius įstatymus išleidžia, kaimiečiai nieko apie tai nežino, nes neskaito laikraščių. Neskaito dėlto. kad mažai litų turi ir nėr už ką užsirašyti laikraštį.

Pirmaeilė valdžia yra žmonėms prieinama, bet trečios rušies valdininkėliai tai pasiputę kaip ožiai.

Bet tuos labai lengvai žmonės galėtų priversti buti mandagiais, jei žinotų visas bėgančias teises.

Tėvynainiai Amerikiečiai, mes čionai gyvendami galime labai lengvai pagerint Lietuvos darbininkų gyvenimą, suteikdami jiems apšvietos. Užrašykime savo giminėms ir draugams, darbininkiškus laikraščius, kurie kovoja už darbininkų gyvenimą. Užrašykime "Lietuvos Ukininką" ir "Sandarą," o į trumpą laiką negirdėsime nusiskundimų iš Lietuvos gyventojų. nes jie patys susipras, ką reik daryti, kad pagerinti gyvenimą.

A. L. T. S. 7 kp. pirm.

V. P. Jankauskas.

PAŠOVĖ KETURIS.

Pereitą sekmadienį, liepos 1 d. buvo šaudymas Prince gatvėje, kur tiršta žmonių ir žaidžia vaikai pulkais. Benjamin Paolillo šovė 6 kartus iš revolverio ir sužeidė 4 žmones: 9-erių metų vaiką, du vyru, kuriedviems pasitaikė stovėti netoli jo, ir vyrą, į kurį jis visus šuvius taikė.

Dominick Rigione atėjo į Paolillo restauraciją su kokiu reikalu. Kilo tarp juodviejų kokis nesusipratimas ir Rigione davė porą kumščių Paolillo'ui į žandą. Paolillo nuėjo į vidurinius ruimus, bet Mrs. Vinzioa Tattenta, 60 metų amžio, atbėgus iš virtuvės ėmė mušti Rigionę su šluotkočiu. Tuo tarpu sugrįžo ir Paolillo su revolveriu. Jis liepė Rigionei pakelti į viršų rankas. Tas paklausė ir su pakeltomis rankomis ėmė atbulas trauk ties iš restoracijos. Paskui jį sekė Paolillo atkišęs revolverį. Kad Rigione pasileido bėgti, Paolillo ėmė šaudyti į gatvę pilną žmonių. Gatvėje pasidarė didžiausia panika. Kiekvienas spruko į kokį tarpdurį, kiti sugulė ant žemės, kol kulkos švilpė viršum jų galvų.

Kad visos šešios kulkos iš revolverio buvo iššautos ir šaudymo persigandimas praėjo, pasirodė, kad 4 žmonės yra pašauti.

Rigione, į kurį buvo taikomi visi šuviai, buvo pašautas į kairėją ranką.

Charles Maggiacimo, 46 m., iš 92 Prince gatvės, bebėgdamas nuo šuvių gavo vieną kulką į pečius.

Genaro Premiodisi, 50 m., 95 Market gatvės, kulka pataikė į blauzdą.

Salvatore D'Mecio, 9 m. vaikas, stengėsi pasislėpti nuo šuvių tarpduryje Prince Makaronų dirbtuvės, kad kulka pataikė jam į vieną veidą ir išlindo per kitą.

Kiti du šuviai pataikė į sieną.

Paolillo pasislėpė, ir jo tą naktį policija nesurado. Rigione buvo suareštuotas ligonbutyje, kaipo nužiurėtas asmuo. Manoma, kad jis yra policijos rekorduose ir net taip atrodo, kad jis ar tik nebus nuo pirmiau įsipainiojęs į žmogžudystę.

3 DISTILIARNES SURASTA.

Policija ir federaliai agentai užklupo Martino Tamalionio namus, 819 E. 5-th St., So. Bostone, ir paėmė tris distiliarnes ir visus padarus degtinei daryti. Tamalionis suareštuotas ir kaltinamas už degtinės darymą.

Krėtikai atėjo tuo tarpu, kad Tamalioniai valgė vakarienę. Tamalionis norėjęs išbėgti į kitą ruimą, bet policija jį sulaikė. Apart padarų, rasta šimtai galonų raugo, kuris buvo sunaikintas, 300 svarų cukraus ir 15 galonų naminės degtinės.

LAIVAS SU TRIMIS REKORDAIS.

Pereitą sekmadienį atplaukė iš Liverpool'o laivas Adriatic ir vienu ypu sulaužė tris rekordus: atplaukė didžiausias laivas, reguliariai siekiantis Bostoną, atvežė didžiausią pasažierių skaitlių ir davė daugiausiai suareštuotos degtinės. Sukonfiskuota nuo laivo 5258 bonkos eliaus ir alaus, nes pagal naują Suv. Valstijų padavdyjimą nevalia nė svetimų šalių laivams įplaukti į Suv. Valstijų vandenis su svaiginančiais gėrimais.

Į Bostoną tas laivas atvežė tiek pasažierių: 32 pirmos klasės, 24 antros ir 1262 trečios. Toliaus į New Yorką veš. 90 pirmos, 463 antros ir 24 trečios.

TELEFONO OPERATORIŲ STREIKAS.

Nuo birž. 26 d. ryto prasidėjo streikas Naujosios Anglijos telefono operatorių - merginų. Gaila, kad šiame streike nėra sutarties, nes Bostone nutarė streikuoti tik naujoji unijos 1-A kuopa, kurios vadovė yra Miss Julia S. O'Connars, gi senoji unijos 1-A kuopa, kurios vadovė yra Miss Annie E. Molloy, nutarė nestreikuoti.

Suprantama, pačioms darbininkėms nesusitarus, streikas nėra visuotinas: vienose vietose maža kiek darbininkių išėję, kitose gi veik visos vietos darbininkės dirba. Nors betvarkiai ir be sutarties pradėtas streikas, bet visgi eina jau antra sąvaitė ir streikierės kaip pradėjo, taip ir dabar laikosi.

SIMANO DAUKANTO MOKYKLA JAU ATSIDARĖ.

Panedėlyje, 1923 m. liepos 2 d., Lietuvių Salėje, So. Bostone susirinko gana skaitlingas vaikučių burelis, susirašė lankyti mokyklą.

Kurie tėvai da neatvedėte savo vaikučių į mokyklą, kviečiame atvesti ir įrašyti, nes šįmet bus daug parankiau vaikučiams, negu kitais metais, nes padarėm naujus tinkamus staliukus, taip kad vaikučiai nenuvargs mokydamiesi. Mokyklos valandos kiekvieną dieną ryte nuo 10 iki 12 valandai.

Visi vaikučiai priimami į mokyklą dykai, popiera, knygos ir paišeliai taipgi dykai. Kurie vaikučiai jau kiek moka lietuvių rašybos, tai tuos mokįs "Sandaros" redaktorius V. J. Šliakys, Lietuvos istorijos ir gramatikos, gi pradinius makys Zuzana Neviackienė. Taipgi pasižadėjo Daktaras Landžius ateiti kartas nuo karto pamokyt vaikučius.

Kviečiame atvesti ko skaitlingiausia, jei bus reikalas, paimsime ir daugiaus mokytoju.

S. D. M. Įgaliotinis

V. P. Jankauskas.

ŠUVA IŠSPRES.

Šuva gal išspręs, ar bravoras priklauso Joseph Oblichinskiui, jo pačiai, ar ne.

Prihibicijos agentai rado degtinės dirbyklą girioje netoli Dover. Ten rasta William Winkelwicz darantis degtinę. Teismas jam paskyrė 5 mėnesius kalėjimo už dirbimą degtinės. Jis sakė, kad jis yra tik samdytas tam darbui, bet jis neišdavė, keno yra ta degtinės varykla.

Prohibicijos agentas Rivaine pradėjo darodinėti, kad bravoras yra Oblichinskio ir jo pačios, Dover'e, nes prohibicijos agentas matęs baltą šunį vaikščiojantį pas bravorą ir paskui tą patį šunį matęs ant Oblichinskio kiemo.

Nors komisionierius Hayes nepriėmė šuns liudyjimą už galutiną, bet visgi tas šunelis gal daug atsvers išsprendime, keno yra bravoras.

ELEKTRA UŽMUŠĖ VAIKĄ.

William Gillespie, 16 metų vaikas iš Chelsea, dirbantis prie Simplex Wire and Cable Co., Cambridge, pereito penktadienio naktį buvo ant vietos užmuštas, kaip tik dasilytėjo vielą su 1500 voltų. Per neatsargumą jis vieną ranką įkišo į elektros pilną vandens indą, kita ranka siekė nusukti elektros svičią, bet vos dasieke rankėną, sudribo negyvas ant grindų.

ANGLAMS BOSTONAS PATINKA.

Liverpoolio laikraštis rašo, kad Anglijos emigrantai kas kart noriau išsėda Bostone, nes, esą čia su jais daug gražiau apsieina, nė kaip Ellis Island valdininkai.

Kiek pirmiau Anglijos laikraščiai labai rugojo, kad New Yorko imigrantų stotis labai žiauriai apsieina su Anglijos imigrantais.

"SPECIAL DELIVERY" PALIUDYMAI.

Pašto valdyba praneša, kad nuo liepos 1 d. vėl bus pasistengta išgauti parašas to, kuriam yra siunčiama "special delivery" laiškas, kur tik toks parašas galima gauti nesutrukdant laiško pristatymo. Bet jei pristačius "special del." laišką nebus rastas namie adresantas, tai vietoje gabenti atgal laišką į paštą ir paskui pristatyti su paprasta krasa, laiškas bus įmestas į plyšį duryse. Nes nėra abejonės, kad tokiu budu laiškas greičiaus pateks į skiriamas rankas, jei nebuvęs namie adresastas sugrįžęs ras savo laišką, vietoje kad tas laiškas ateitų paprastu budu sekančią dieną.

LINKSMAS PIKNIKAS!

Rengia Lietuvių Jaunuomenės Draugija, Cambridge, Mass., nedėlioje LIEPOS 8 D., 1923 M. Ant S. Mizaros Ukės, Belchere St., E. Sharon, Mass.

Gerbiamieji:— Šitas išvažiavimas bus gražiausias už kitus, kadangi vieta labai graži dėl pasilinksminimo. Yra daug vietos pasivaikščioti taipgi bus pamarginimų ir žaislų, kurie suteiks dėl jaunų ir senų daugelį linksmybės. Priektam, bus skanių valgių ir gėrimų ir šaltakošės. Trokai eis 10 val. ryte nuo Lietuviškos krautuvės nuo Portland ir kampo Main Sts. Kiti trokai eis nuo Urbono štoro 877 Cambridge St.

Kviečia Komitetas.

P. S. Važiuoti reikia klausti Old Ricet Farm. Automobiliais ir trokais nuo Mattapan skvėro per Canton važiuoti Road 3 blk. pasisukti po dešinei pirma gatve Belchere St. iki vietos Sharon, Mass.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

JUOKAI.

Gudrus žemaičiai.

Trys žemaičiai kartą nuėjo į bažnyčią, kunigas per pamokslą drožė parapijonams, kad reikia daug skolų atmokėti, ir renkant aukas liepė duris uždaryti, kad žmonės neišeitų neaukoję.

Žemaičiai pasišnabždėjo į ausis: vienas tuoj apalpo, o kiti du jį išnešė laukan iš bažnyčios.

Tokiu budu išsisuko nuo aukojimo.

Pataikė.

Jis:— Kada tu pasakei savo tėvui, kad ašnerukau, negeriu, nelošiu kortomis, ką jis sakė?

Ji:— Jis sakė, kad jis nenori, kad aš apsivesčiau su šventuoju, bet kad tu esi tokis geras melagis, tai, jis sakė, kad busi geras.

Priežastis.

Marė:— Dvi sąvaitės atgal aš atsisakiau eiti už Jono, ir nuo to laiko jis dar vis nesustojo gėręs.

Ona:— Tai kvailas Jono papratimas; jis kaip pradeda linksmintis iš džiaugsmo tai nežino ir kada sustot.

Ofiso Tel. S. B. 3520.
Namų Aspinwall 0581
Advokatas
A. O. ŠALNA (SHALNA)
Lietuvys Advokatas baigęs du universitetu Cornell University su A. B. ir G. Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

AR ŽINOTE KAD

žinomas senas biznierius
ANTANAS NAUJOKAITIS

208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Vienatinė Lietuviška Bostone
APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias Šaknis, Žoles ir Žiedus.
Tikra Lietuviška Trejanka 50c.
Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliotiniai Lietuvos "VAISTIJOS."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykit pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.
K. ŠIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią zmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros?
Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą
J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. S. B. 2488.
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.
Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl su taisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.

John F. Concannon Co.

LIETUVIAI SAVININKAI.

Geriausio visokios rušies toniko išdirbėjai. Musų tonikas yra geriausias visoje apielinkėje. Tad reikalaukit jo.
92 A St., kampas Third Street, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 3290-W.

BORDEN'S Eagle Pienas neturi nieko kito savy kaip tik gryną karvių pieną ir gryną cukrų. nis maistas jūsų kūdikiams per 63 metus ir yra vienatinis maistas savo kūdikiui duoti kada motinos pienas jo neužganėdina.

Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiūsk mums šitą paskelbimą ir mes pasiūsime jums penėjimo instrukcijas, Kūdikių Knygą ir kitokias brangias informacijas, dykai.

THE BORDEN COMPANY

BORDEN BUILDING NEW YORK

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS

DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laikas nuo laiko gvildensime reikalus įdomius būsiančioms motinoms ir motinoms jaunų kūdikių.

Kūdikių aprūpinimas ir penėjimas yra dalykas gyvos svarbos šeimynai ir tautai ir mes jaučiame, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariškais laikotarpais atviai ir laisvai pergvildenti.

STRAIPSNIS XI.

Miego Svarba.

Miegas svarbus yra vaikams. Tik dėl panėjimo reikėtų vaikas išbudinti. Jie tuoj įgauna paprotį keltis tik dėl reguliariškų penėjimų, ir yra paprasta, kad kudikis miega ištisą naktį nuo šešių iki šešių, pradedant su trečiuoju mėnesiu. Jie turi buti laikomi šiltame, gerai išvėdintame kambaryje. Yra paprasta, kad normalis kudikis išmiega 20 valandų ir 24. Po pirmo meto jiems reikėtų snusterti kiek paryčiais ir po pietų, vieną ar dvi valandas. Rytinį poguli jie patys savaime atsiprati na po dviejų metų. Bet popietinį reikia palaikyti iki šešių metų ir vėliau.

Šviežias Oras.

Šviežias oras yra tiek reikalingas kaip miegas. Kudikis turi jo gauti nuo gimimo. Kambarys turi but gerai išvėdintas, bet tas nereiškia šaltas. Dvejų sąvaičių kudikis vasarą, o keturių iki šešių žiemą, kudikis turi buti aklimatuojamas, taip sakant, su lauku. Vasarą jokių prisirengimų nereikalinga, bet žiemą yra gerai kudikį apsupti lyg išvezant lauk. Tada reikia atidarytı langus plačiai kokią valandą ar ilgiau, nededant kudikio į vėją. Tą padarius keletą dienų, kudikis gali buti išvežamas lauk. Kudikis turi kasdien gauti šviežio oro, ar stuboje ar lauke, žiurint koks oras. Geriausias laikas yra nuo 10 ryto iki 3 po pietų. Jis turi buti gerai apsaugotas nuo vėjų, šalčio ir dulkių. Kudikiui augant, reikia jis ilgiau laikyti ore, o prie gero oro, galima jį laikyti tenai visą dieną.

Mankštinimas.

Mankštinimas yra tiek svarbus kiek šviežias oras ar miegas. Labai jaunas kudikis gauna tiek mankštinimo kiek reikia, spardydamas, voliodamas ir rėkdamas maisto. Devynių ar dešimts mėnesių paprastai pradeda ropinėti, ir prie to reikia jį akstinti. Paprastai kudikis bando vaikštinėti metų amžiaus, bet čia kudikiai skiriasi. Kudikį nereikia raginti vaikščioti ar stovėti ilgiau negu jis pats nori.

Sveiki kudikiai yra tautos turtas. Jei negali žindyti savo kudikio, neimk jokių šansų. Duok jam Borden's Eavle Pieną, maistą, kuris pasekmingai išauklėjo šimtus tukstančių kudikių bėgyj pastarų 62 metų. Tukstančiai gydytojų po visą šalį rekomenduoja Eagle Pieną dėlto, kad jis lengvai suvirškomas ir maistingas. Eagle Pienas yra grynas ir sveikas. Jis lengvaisuvirškomas, ir jo visados gali gauti grosernėje, nežiurint kur eisi.

Tiktai nuolatinis saugojimas iš tėvų puses palaikys kudikius nuo nedapenejimo ir apsaugos juos nuo ligos užpuolimų bei užtikrins jiems jaunystės vikrumą ir stiprią sveikatą, kurie yra busiančios laimės ir pasisekimo pamatai. Užganėdintiniausi rezultatai gaunami penint nedapenėtus kudikius

Kiekvienas žmogus turi vartoti pieną kiekvienos dienos maiste. Šitas tobuliausias gamtos valgių, be kurio nė vienas vaikas negalėtų gyvent ir augti, yra reikalingas vartot per visą gyvenimą. Augančiam jaunimui pienas yra neatbutinai reikalingas, nes jis priduoda šilumos ir energijos kunui. Apart to, piene randasi mineralo druskos ir vitamin'ai labai reikalingi kuno sveikatai.

Galima gerti gryną pieną arba valgyt valgius virtus piene. Augusiom ypatom pienas yra labai reikalingas. Kuomet negalima gaut šviežaus pieno vartokite išgaruotą pieną. Jau šešiosdešimts keturi metai kaip Gail Bordenas išrado išgaruodintą pieną, kuris dabar suteikia užtektinai šviežaus pieno visiems.

Dėl virimo, Bordens Evaporated Milk yra nepaprastai geras, nes jis yra grynas; jį galima laikyt neaprubežiuotą laiką ir visokiam klimate.

Bunant blėkinėj jis negali surugt.

Dėl sriubų, kepimo, košės ir pajų šis pienas yra tinkamesnis už šviežų pieną. Mėginkite gert su kava.

Išgaruotas pienas niekad ne persimaino riebume, grynume ir skonyj.

Keturėsdešimts fabrikose viršminėtas pienas yra padarytas iš pieno svei kiausių karvių, kurios ganosi netoli fabrikų, kur išgaruotas pienas yra pagamintas, pagal formulą išradėjo, kurio vardas randasi ant kiekvienos blėkinės.

Priežastis to straipsnio yra supažindinimas publikos su svarba šito pieno.
su Eagle Pienu. Mokyklų vaikai, kurie kentė nuo silpnumo maisto, stebėtinai pasitaiso su Eagle Pienu, kuomet tas įdedamas į jų paprastus valgius. Visi vaikai turėtų gauti vieną sykį Eagle Pieną į dieną, apart paprastų valgių. Atmiešk du šaukštu Eagle Pieno su trimis ketvirtadaliais puoduko šalto vandens. Kiti vaikai geriau jį myli su ginger ale, vaisių sunkomis, suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu.

Skaityk šitus straipsnius atydžiai kas sąvaitė ir pasidėk ateičiai.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."